PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY SOKOLNIKI

Łódź

Marzec 2026

Spis treści

1. Wstęp 4
2. Zawartość opracowania 4
   2.1. Podstawa prawna 4
   2.2. Cel i zakres merytoryczny opracowania 5
   2.3. Charakterystyka gminy oraz terenu opracowania planu ogólnego 8
3. Metodyka pracy i źródła danych 11
4. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego 13
   4.1. Rzeźba terenu 13
   4.2. Warunki geologiczno-gruntowe 15
   4.3. Zasoby naturalne 16
   4.4. Warunki wodne 17
   4.5. Gleby 20
   4.6. Szata roślinna 23
   4.7. Świat zwierzęcy 25
   4.8. Krajobraz 25
   4.9. Klimat lokalny 26
   4.10. Stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny 26
   4.11. Obiekty i obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną 32
   4.12. Dziedzictwo kulturowe 35
5. Ocena oddziaływania projektu - Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu 38
   5.1. Cel opracowania projektu planu ogólnego 38
   5.2. Ustalenia projektu planu ogólnego 39
   5.3. Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego 44
6. Ocena skutków wpływów realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska oraz na środowisko przyrodnicze jako całość 44
   6.1. Wpływ na warunki klimatyczne, stan higieny atmosfery i klimat akustyczny 44
   6.2. Oddziaływanie na warunki wodne 46
   6.3. Wpływ na degradację powierzchni gruntu i gleb 48
   6.4. Oddziaływanie na szatę roślinną, populacje zwierząt, grzybów i porostów, a także na formy ochrony przyrody, w tym na różnorodność biologiczną 49
   6.5. Przewidywane znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz ich integralność 51
   6.6. Oddziaływanie na krajobraz 52
   6.7. Emitowanie pola elektromagnetycznego 56

6.8. Oddziaływanie na ludzi 56

6.9. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki 56

6.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne 57

6.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko 57

6.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne 57

7. Analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotnych dla projektu planu ogólnego 63

8. Zgodność zapisów projektu planu ogólnego z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska 72

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu ogólnego 74

10. Rozwiązania eliminujące, ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko 76

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu ogólnego oraz częstotliwość jej przeprowadzania 79

12. Analiza i ocena rozwiązań alternatywnych dla ustaleń projektu planu ogólnego 82

13. Streszczenie 83

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest plan ogólny gminy Sokolniki, na podstawie uchwały Nr LXXI/426/24 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Sokolniki. Plan ogólny zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządza się dla obszaru całej gminy z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

Opracowanie dotyczy gminy Sokolniki, położonej w powiecie wieruszowskim, w województwie łódzkim. Gmina Sokolniki zajmuje łączną powierzchnię ok. 80,1 km2 i składa się z 11 obrębów geodezyjnych i 19 miejscowości.

Obecnie ok. 0,005% powierzchni gminy jest objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dla gminy Sokolniki obowiązuje także studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostało uchwalone w 2015 r. na mocy uchwały Nr VII/28/2015 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 kwietnia 2015 r., w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki, jednak w związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ten dokument przestanie obowiązywać w dniu wejścia w życie planu ogólnego gminy lub w dniu 30 czerwca 2026 r.

Dotychczasową strukturę użytkowania gminy Sokolniki planuje się dostosować do obecnie obowiązujących przepisów prawa oraz do wytycznych dokumentów wyższego rzędu. Omawiane tereny wymagają zmian w związku z umożliwieniem rozwoju gminy Sokolniki zgodnie z potrzebami mieszkańców. Przedmiotowy dokument zapewni ład przestrzenny i funkcjonalny gminy Sokolniki.

2. Zawartość opracowania

2.1. Podstawa prawna

Plan ogólny zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) na organie administracji opracowującym m.in. projekt planu ogólnego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. dokumentu. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2006 r. poz. 129, ze zm.). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko

prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie planu ogólnego gminy – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.) – ma na celu przede wszystkim, w oparciu o istniejące uwarunkowania, określenie:

- stref planistycznych,
- gminnych standardów urbanistycznych, oraz dodatkowo określenie:
  - obszarów uzupełnienia zabudowy,
  - obszary zabudowy śródmiejskiej.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego planu ogólnego, o ile projekt planu nie uzyska odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynikającego ze stosownego uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem planu ogólnego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu ogólnego.

2.2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie planu ogólnego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
6. Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.
7. Datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

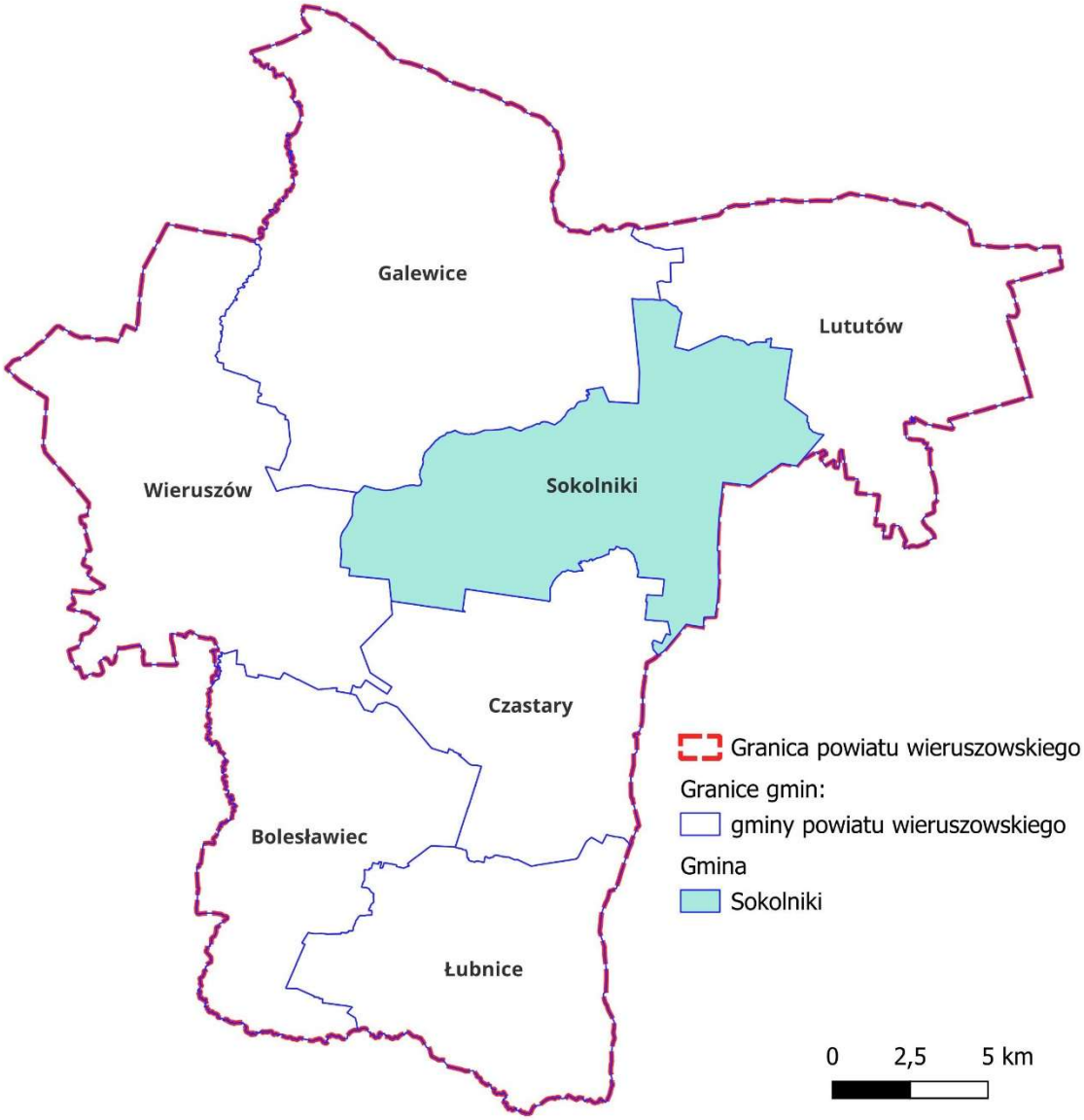
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.),
- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 82),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie
- dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 czerwca 2017 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2017 r, poz. 1416 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380, tekst jednolity),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713, tekst jednolity).

2.3. Charakterystyka gminy oraz terenu opracowania planu ogólnego

Gmina Sokolniki położona jest w zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie wieruszowskim. Obszar gminy Sokolniki zajmuje powierzchnię ok. 80,1 km^2. Siedziba gminy znajduje się w miejscowości Sokolniki. Gmina Sokolniki od strony południowo-wschodniej graniczy z powiatem wieluńskim z gminą Biała. Do pozostałych gmin graniczących z gminą Sokolniki należą: gmina Lututów, Galewice, Wieruszów i Czastary.

Ryc. 1 Położenie gminy Sokolniki na tle powiatu wieruszowskiego.

Źródło: opracowanie własne

Gmina Sokolniki składa się z 11 obrębów geodezyjnych, 19 miejscowości i 13 sołectw. Gmina Sokolniki w 31,5% pokryta jest lasami, 1,5% gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi. Aż 59,8% powierzchni gminy stanowią użytki rolne. Pozostałe grunty przeznaczone są pod zabudowę oraz tereny komunikacji – powierzchnia dróg gminy wynosi łącznie ok. 647,4 ha.

Mieszkalnictwo oraz usługi powiązane z obsługą ludności zlokalizowane są głównie w sąsiedztwie głównych dróg i skrzyżowań, stanowiąc małe obiekty handlowe i handlowo-usługowe, niekiedy z pojedynczymi rozproszonymi i nieznacznie oddalonymi obiektami o funkcji zagrodowej. Na terenie gminy nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlu. Najważniejsze obiekty usługowe skupione są w miejscowości Sokolniki – centrum administracyjnym gminy. W miejscowości Walichnowy również występują

większe obszary zurbanizowane. Obok użytków rolnych i leśnych na terenie gminy występują w szczególności tereny zabudowy zagrodowej. W ostatnich latach w gminie Sokolniki zmniejsza się udział uprawy roli, na rzecz prowadzenia indywidualnych działalności gospodarczych niezwiązanych z rolnictwem, w tym z budową budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Przez gminę Sokolniki wytrasowana jest droga ekspresowa S8 relacji Kłodzko-Ostrów Mazowiecki, droga krajowa nr 74 relacji Walichnowy - Wieluń – Zosin oraz droga wojewódzka nr 482 relacji Łódź – węzeł Bralin. Pozostałe szlaki drogowe zapewniają drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne.

Gmina Sokolniki stanowi miejsce zamieszkania dla 5160 osób (stan na 31.12.2024 r.), a na 1 km2 przypada tu 64,4 osób. Obecnie ok. 0,005% powierzchni gminy jest objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dla gminy Sokolniki obowiązuje także studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostało uchwalone w 2015 r. na mocy uchwały uchwałą Nr VII/28/2015 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 kwietnia 2015 r, w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki., jednak w związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ten dokument przestanie obowiązywać w dniu wejścia w życie planu ogólnego gminy lub w dniu 30 czerwca 2026 r.

3. Metodyka pracy i źródła danych

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Sokolniki została sporządzona w zakresie zgodnym z wymogami art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oddziaływaniu na środowisko, uwzględniając uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieruszowie.

Zakres prognozy obejmuje w szczególności:

- analizę stanu środowiska na obszarze objętym planem, z uwzględnieniem głównych komponentów środowiska (powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, powietrze, klimat akustyczny, klimat lokalny, roślinność, fauna, krajobraz, dziedzictwo kulturowe i dobra materialne),
- identyfikację istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń planu ogólnego, ocenę potencjalnych skutków środowiskowych realizacji planu, w tym: oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych,
- analizę możliwych konfliktów przestrzennych oraz wskazanie obszarów szczególnej wrażliwości środowiskowej,
- propozycje działań minimalizujących, zapobiegających lub kompensacyjnych,
- wskazanie zaleceń dotyczących monitorowania skutków realizacji planu.

Źródła danych wykorzystane w opracowaniu prognozy obejmują w szczególności:

- opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu planu ogólnego gminy Sokolniki,
- dane przestrzenne pochodzące z zasobów Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego (BDOT10k, BDOT500),
- Mapy Zbiorników Wód Podziemnych i Mapy Zagrożenia Powodziowego (PGW Wody Polskie),
- informacje o formach ochrony przyrody udostępniane przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska,
- dane statystyczne GUS, opracowania regionalne i wojewódzkie,
- dokumenty strategiczne, takie jak Polityka Ekologiczna Państwa czy wojewódzkie,
- programy ochrony środowiska,
- wizje terenowe i obserwacje własne.

Zastosowane metody obejmują metodykę zgodną z obowiązującymi przepisami i dobrymi praktykami sporządzania prognoz środowiskowych, w tym:

- analizę porównawczą zapisów planu ogólnego w odniesieniu do celów ochrony środowiska wynikających z dokumentów krajowych i unijnych,
- ocenę jakościową i w razie potrzeby ilościową potencjalnych oddziaływań,
- analizę powiązań przyrodniczych i funkcjonalno-przestrzennych na podstawie danych GIS,
- identyfikację obszarów kolizji oraz możliwych kumulacji skutków środowiskowych,
- ocenę zgodności planu z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego.

Dokonano analizy przyjętych rozwiązań planistycznych, a także identyfikacji i wartościowania potencjalnych, znaczących oddziaływań, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń zmiany planu. Prognoza uwzględnia także aspekt udziału społeczeństwa w procesie sporządzania planu, zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oddziaływaniu na środowisko, poprzez zapewnienie możliwości zapoznania się z dokumentacją i składania uwag w toku konsultacji.

Literatura i materiały:

- Polityka Ekologiczna Państwa 2030,
- Roczną ocenę jakości powietrza w województwie łódzkim raport wojewódzki za rok 2024, Warszawa 2025
- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994 oraz aktualizacja z 2018 r. - Solon J. i inni, 2018. Physico-geographical mesoregions of Poland - verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica, vol. 91, no. 2.,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa, Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023,
- Potencjalna roślinność naturalna Polski - wersja wektorowa, IGiPZ PAN, Warszawa,
- Ocena oddziaływania na środowisko. Teoria i praktyka, Jacek Krystek, Wydawnictwo Naukowe PWN 2021 r.,

- Oceny oddziaływania na środowisko w praktyce, Redakcja naukowa Bartosz Rakoczy, Karolina Karpus, Grzegorz Klimek, Mateusz Mierkiewicz, Małgorzata Szalewska, Karolina Szuma, Jan Szuma, Katarzyna Wesołowska, Wolters Kluwer Polska 2017 r.
- Atlas Rzeczypospolitej, Woś A.,1993,
- Regionalizacje klimatu Polski ze szczególnym uwzględnieniem podziału Romualda Gumińskiego, Ewert A., Warszawa 1998.

Inne źródła danych:

- gov.pl,
- karty.apgw.gov.pl,
- geoserwis.gdos.gov.pl,
- crfop.gdos.gov.pl,
- epsh.pgi.gov.pl,
- bdl.lasy.gov.pl
- midas-app.pgi.gov.pl,
- bip.sokolniki.akcessnet.net,
- sokolniki.e-mapa.net,
- powietrze.gios.gov.pl,
- bip.mos.gov.pl,
- plk-sa.pl,
- baza.pgi.gov.pl,
- encyklopedialesna.com.

4. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego

4.1. Rzeźba terenu

Według podziału J. Kondrackiego obszar gminy Sokolniki znajduje się w makroregionie: Nizina Południowowielkopolska, pomiędzy mezoregionem Kotliny Grabowskiej a Wysoczyzny Złoczewskiej. Kotlina Grabowska jest nieckowatym obniżeniem z dnem wysłanym piaskami lodowcowo-rzecznymi, gdzie występują wydmy.

Wysoczyzna Złoczewska jest równiną morenową położoną w międzyrzeczu, górnego biegu Warty i Prosny. Główne rysy rzeźby Wysoczyzny Złoczewskiej zostały uformowane podczas deglacjacji arealnej lobu południowowielkopolskiego zlodowacenia warty. W rzeźbie dominują powierzchnie równin moreny dennej z przeważającym udziałem gliny zwałowej, równiny wodnolodowcowe z formami wypukłymi będącymi efektem akumulacji szczelinowej (np. kemy, ozy, moreny martwego lodu), misy wytopiskowe wypełnione piaskami zalegającymi na glinach zwałowych.

Tab. 1 Regionalizacja fizyczno-geograficzna gminy Sokolniki

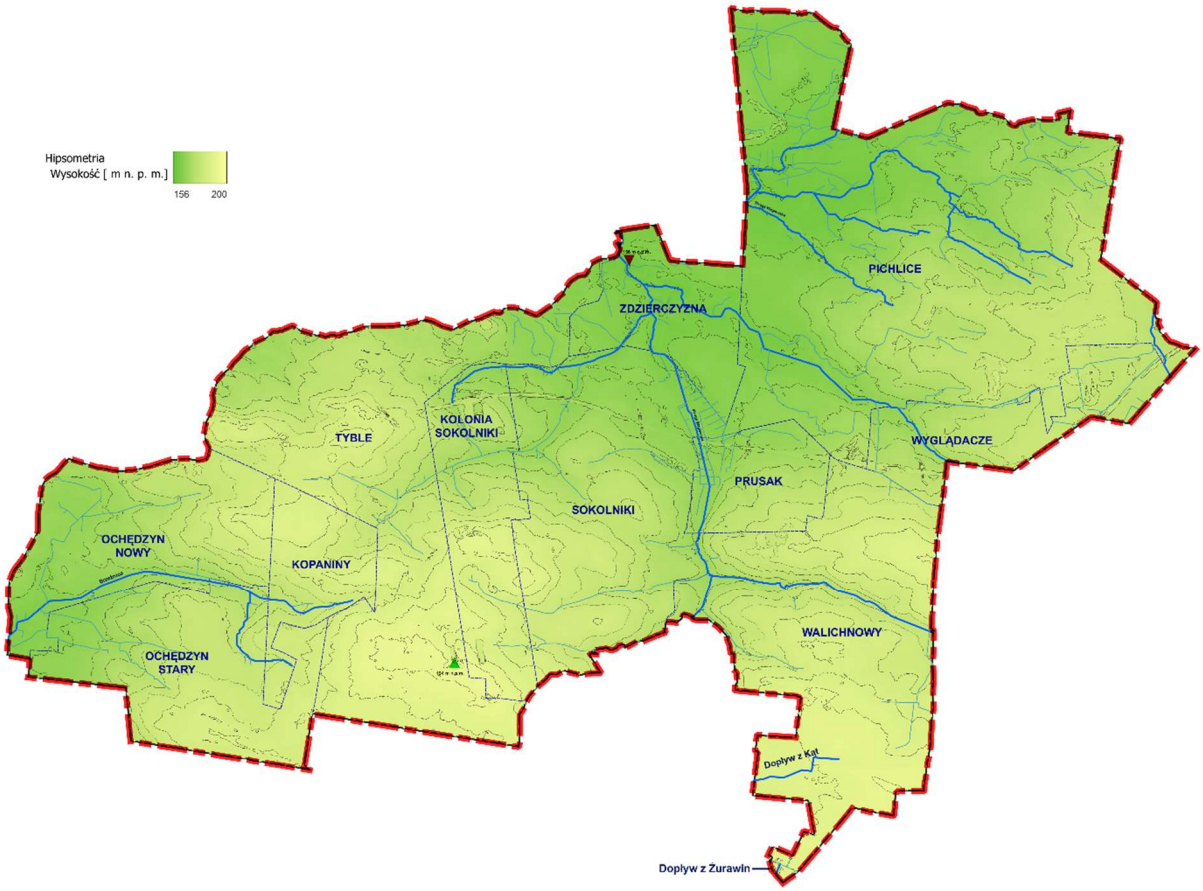
L.p.	Jednostka	Nazwa jednostki	Symbol
1	Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa	3
2	Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	31
3	Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	318
4	Makroregion	Nizina Południowowielkopolska	318.2
5	Mezoregion	Kotlina Grabowska	318.21
6	Mezoregion	Wysoczyzna Złoczewska	318.22

Źródło: Praca zbiorowa, Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data, 2018 r.

Teren gminy pod kątem rzeźby terenu znajduje się na wysokości od 156 m n. p. m. do ok. 194 m n. p m. Obszar gminy charakteryzuje się równinną formą ukształtowania terenu gdzie wysokości względne nie przekraczają 15 m. Najwyżej położone tereny sięgające do ok. 194 m n. p. m. występują przeważnie w obrębie geodezyjnym: Walichnowy, Tyble, Kopaniny, Kolonia Sokolniki, Pichlice. Najwyższy punkt położony na południu obrębu Tyble (194 m n.p.m.), a najniższy punkt położony w okolicach obrębu Zdzierczyzna (156 m n.p.m.). Cały teren gminy obniża się w kierunku doliny rzeki Strugi Węglewskiej, Strugi Brzeźnica oraz cieku Rybka.

Oprócz opisanych powyżej form naturalnych, na analizowanym obszarze występują formy pochodzenia antropogenicznego – formy rzeźby utworzone przez człowieka. Wśród nich można wymienić: tereny istniejącej eksploatacji powierzchniowej, wykopy i nasypy drogowe, wyrobiska po eksploatacji kruszywa. Rzeźba terenu na przeważającej części analizowanego obszaru jest płaska lub równinno-falista. Łagodne nachylenia terenowe obserwuje się w regionie naturalnych cieków, tj. rzeki Strugi Węglewskiej, Strugi Brzeźnica oraz cieku Rybka . Ukształtowanie powierzchni jest korzystne dla rozwoju gospodarki rolnej, zabudowy zagrodowej, produkcyjno-usługowej i urządzeń infrastruktury. Hipsometrię terenu gminy Sokolniki przedstawia ryc. 2.

Ryc. 2. Schemat hipsometryczny gminy Sokolniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie Numerycznego Modelu Terenu

Zachowane formy geomorfologiczne na terenie gminy Sokolniki to głównie formy akumulacji lodowcowej i rzeczno-lodowcowej zdenudowane w zasięgu zlodowacenia środkowopolskiego zarówno w formie zdenudowanej wysoczyzny morenowej oraz akumulacji rzeczno-lodowcowej (w centralnej, południowej, południowo-zachodniej i wschodniej części gminy). Oprócz tej formy zachowały się również zdenudowane równiny sandrowe i rozległe terasy kemowe w północnej części gminy. Formy akumulacji rzecznej – równiny teraz akumulacyjnych i erozyjno-denudacyjnych (także w pradolinach) z okresu zlodowacenia bałtyckiego występują głównie na północno-zachodniej części gminy Sokolniki. W dolinach rzecznych występują formy erozji rzecznej z akumulacją holoceńską.

4.2. Warunki geologiczno-gruntowe

Gmina Sokolniki położona jest w obrębie wysoczyzny morenowej płaskiej, obejmującej południową część gminy oraz terasy pleistoceńskiej (akumulacyjno - erozyjnej) zajmującej północno i zachodnią część gminy. Granica pomiędzy tymi

jednostkami przebiega na północ od Sokolnik a następnie skręca ku południowi w rejonie miejscowości Nowy Ochędzyn. Względne deniwelety terenu zamykają się w przedziale około 30 m. Na obszarze gminy istnieją poziomy wodonośnych - czwartorzędowy, trzeciorzędowy i jurajski.

Tereny wysoczyzny morenowej cechują grunty nośne, często o zaleganiu wód gruntowych, głębiej niż 2 m p.p.t. Są to tereny korzystne dla upraw ogrodniczych i warzywnictwa, a także dla posadowienia budownictwa. Grunty zbudowane z glin zwałowych mogą się uplastycznić w okresach o zwiększonych opadach, co powoduje obniżenie stopnia ich nośności. Prace ziemne na tych terenach należy wykonywać w okresach o niskich opadach atmosferycznych. Większość wzgórz kemowych w części północno-wschodniej gminy porastają lasy, które należy chronić przed zmianą użytkowania. Wzgórza o nachyleniu zboczy przekraczającym 10° są niekorzystne pod zabudowę i należy zabezpieczyć je przed erozją, nasadzając odpowiednią roślinnością.

4.3. Zasoby naturalne

Na terenie gminy Sokolniki rozpoznano i udokumentowano 10 złóż kruszywa naturalnego o charakterze utworów piaszczystych, żwirowych, ilastych. Z pośród 10 złóż 5 z nich zostało skreślone z bilansu, pozostałe 6 złóż jest zagospodarowana lub zaniechana (na rys. nr 1 przedstawiono graficznie tylko te złoża, które są zagospodarowane, zaniechane oraz tereny i obszary górnicze, które posiadają status aktualny).

Tab. 2 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Sokolniki.

Lp.	Nr ID złoża	Nazwa złoża	Pole złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
1	KN 15778	Bagatelka	-	3,99	Złoże skreślone z bilansu zasobów
2	KN 16155	Kolonia Sokolniki	-	4,05	Złoże skreślone z bilansu zasobów
3	KN 16592	Kolonia Sokolniki I	-	1,98	Złoże skreślone z bilansu zasobów
4	KN 16517	Sokolniki	-	1,24	Złoże skreślone z bilansu zasobów
5	IB 3039	Tadziów – Pole A	-	1,079	Eksploatacja złóż zaniechana
	IB 3039	Tadziów – Pole B	-	1,093	Eksploatacja złóż zaniechana
	IB 3039	Tadziów – Pole C	-	1,084	Eksploatacja złóż zaniechana
	IB 3039	Tadziów – Pole D	-	1,087	Eksploatacja złóż zaniechana
	IB 3039	Tadziów – Pole E	-	1,090	Eksploatacja złóż zaniechana

Lp.	Nr ID złoża	Nazwa złoża	Pole złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
6	KN 16425	Tyble	-	1,4	Złoże skreślone z bilansu zasobów
7	KN 19281	Tyble II	-	1,63	Złoże zagospodarowane
8	KN 19114	Tyble III	-	1,01	Złoże rozpoznane szczegółowo
9	KN 20904	Tyble IV	-	0,35	Złoże zagospodarowane
10	KN 20577	Tyble V	-	1,18	Złoże zagospodarowane

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu MIDAS

Na terenie gminy występują 2 złoża zagospodarowane w miejscowości Tyble. Ponadto udokumentowano występowanie zasobów torfowych w obrębie Pichlice. W gminie Sokolniki występują aktywne 2 tereny górnicze i 2 obszary górnicze. Pozostałe obszary górnicze mają status zniesionych.

Tab. 3 Tereny górnicze na terenie gminy Sokolniki

Lp.	Nr ID terenu górniczego	Nazwa terenu	Nazwa złoża	Status	Powierzchnia terenu [ha]
1	146404	Tyble V	Tyble V	aktualny	1,994
2	146175	Tyble IV	Tyble IV	aktualny	0,492

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu MIDAS

Tab. 4 Obszary górnicze na terenie gminy Sokolniki

Lp.	Nr ID obszaru górniczego	Nazwa obszaru	Nazwa złoża	Status	Powierzchnia [ha]
1	8344	Bagatelka	Bagatelka	zniesiony	3,993
2	8294	Kolonia Sokolniki	Kolonia Sokolniki	zniesiony	4,051
3	9442	Kolonia Sokolniki I	Kolonia Sokolniki I	zniesiony	1,978
4	9322	Sokolniki	Sokolniki	zniesiony	1,244
5	9250	Tyble	Tyble	zniesiony	1,400
6	139590	Tyble II	Tyble II	zniesiony	1,629
7	146174	Tyble IV	Tyble IV	aktualny	0,350
8	146403	Tyble V	Tyble V	aktualny	1,184

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu MIDAS

4.4. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Głównymi ciekami na terenie gminy są Struga Węglewska i Brzeźnica. Uzupełniają je mniejsze cieki. Na terenie gminy nie występują naturalne zbiorniki wodne.

Struga Węglewska prawobrzeżny dopływ rzeki Prosny. Rzeka ma swoje ujście w miejscowości Węglewice. Źródła rzeki znajdują się w powiecie sieradzkim w okolicach wsi Rososz. Jej długość to 30,3 km, a jej powierzchnia stanowi ok 166.4 km2. Struga

Węglewska posiada swoje dopływy: Dopływ z Tybli, Dopływ z Kąt Walichnowskich, Dopływ ze Śmiechenia, ciek Rybka. Brzeźnica prawobrzeżny dopływ rzeki Prosny o długości 12,66 km. Wypływa z miejscowości Stary Ochędzyn. Na terenie gminy w obrębie geodezyjnym Walichnowy występuję na krótkim odcinku Dopływ z Żurawin, który jest dopływem cieku o nazwie Pyszna do Dopływu z Gromadzic.

Gmina Sokolniki jest uboga w jeziora, występują jedynie stawy i obiekty małej retencji. Największe z nich znajdują się w miejscowościach: Walichnowy, Pichlice, Gumnisko, Stary Ochędzyn. Lokalnie występuje zjawisko obniżania poziomu terenu w celu organizowania obiektów małej retencji tzw. „oczek wodnych".

Teren gminy Sokolniki w cyklu 2022-2027, znajduje się w zasięgu zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych (JCWP) tj. jednostek, dla których przeprowadzane są analizy presji antropogenicznych i opracowywane programy wodno-środowiskowe:

- RW600010184329 – „Struga Węglewska",
- RW600010184312 – „Struga Brzeźnica",
- RW6000101818893 – „Pyszna do dopływu z Gromadzic",
- RW60001018187 – „Oleśnica do Pysznej",
- RW6000101841949 – „Dopływ spod Brzezin",
- RW60001018429 – „Niesób od Dopływu z Krążkowych do ujścia",
- RW600010184341 – „Zamość",
- RW600010184316 – „Dopływ z Jutrkowa",
- RW600010184318 – „Struga Zamość",
- RW6000101843329 – „Torzenicki Rów",
- RW600011184311 – „Prosna od Dopływu spod Wójcina do Strugi Brzeźnica",
- RW600011184359 – „Prosna od Strugi Brzeźnicy do Strugi Kraszewickiej",
- RW60001518414 – „Kanał Skomlin".

Obszar gminy Sokolniki w zdecydowanej większości objęty jest siecią wodociągową. Ze względu na rozproszony charakter zabudowy, część budynków, szczególnie położonych peryferyjnie względem ośrodków wiejskich, zaopatrywana jest w wodę z indywidualnych ujęć.

Na terenie gminy zlokalizowane są cztery gminne ujęcia wody w miejscowości:

1. Ryś, obręb ewidencyjny Wyglądacze, dz. Nr ewid. 150/2 – ujęcie wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, pozwolenie wodnoprawne nr AS.6341.29.2013, ważne do 1 stycznia 2024 r., przedłużone na okres kolejnych 20 lat.
2. Walichnowy, obręb Walichnowy, dz. Nr ewid. 644 (obecnie 644/4) – ujęcie wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, pozwolenie wodnoprawne PO.ZUZ.2.4210.52.2022.MŻ, ważne przez okres 30 lat.
3. Ochędzyn Stary, obręb ewidencyjny Ochędzyn Stary, dz. Nr ewid. 172/7 – ujęcie wód podziemnych z utworów jurajskich, pozwolenie wodnoprawne nr PO.ZUZ.2.4210.104.2022.JG, ważne przez okres 30 lat.
4. Sokolniki, obręb Sokolniki, dz. Nr ewid. 197/2 – ujęcie wód podziemnych z utworów jurajskich, pozwolenie nr PO.ZUZ.2.4210.58.2022.MŻ, ważne przez okres 30 lat.

Dla czynnych ujęć wyznaczone zostały strefy ochrony bezpośredniej, których granica znajduje się w ramach istniejących ogrodzeń, zgodnie z przepisami prawa wodnego oraz warunkami decyzji administracyjnych. Nadzór nad jakością wody sprawuje Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie, w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego, prowadzonego zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Państwowego Inspektora Sanitarnego.

Wody podziemne

Pod względem zasobów wód podziemnych na terenie gminy Sokolniki występuje czwartorzędowy poziom wodonośny i poziom wodonośny jury dolnej. Drugi poziom między morenowy (zaliczany do czwartorzędowego poziomu wodonośnego) związany jest z osadami rzecznymi i wodnolodowcowymi zlodowaceń. Zawodnione utwory czwartorzędowe mają bardzo zmienne miąższości i są zróżnicowane litologicznie. W obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego można wyróżnić dwa poziomy: przypowierzchniowy i międzymorenowy.

Pierwszy z nich występuje w piaskach i żwirach rzecznych Prosny i jej dopływach. Nie jest izolowany od powierzchniowych ognisk zanieczyszczeń. Z poziomu tego ujmują wodę studnie w Wieruszowie, wydajności studni wynoszą od kilku do kilkunastu m3/h. Drugi poziom międzymorenowy związany jest z osadami rzecznymi i wodnolodowcowymi zlodowaceń. Poziom ten zasilany jest infiltracyjnie przez wyżej legły kompleks słabo przepuszczalnych osadów lodowcowych. Strefami drenażu są rejony tarasów dolinnych rzeki Prosny i jej dopływów. Wody tego poziomu charakteryzują się zwierciadłem napiętym, stabilizującym się na głębokości 0,5-17,0 m p.p.t. Wody z tego piętra wodonośnego czerpią 4 studnie w Wieruszowie ich wydajności wynoszą około 66 m3/h

przy depresji 5,6-11,2 m oraz po 2 studnie w gm. Galewice i Sokolniki, po jednej w gm. Lututów, Łubnice i Bolesławiec. Źródłem zaopatrzenia gminy w wodę są ujęcia zlokalizowane w miejscowościach: Sokolniki, Walichnowy, Ryś, Stary Ochędzyn .

Poziom wodonośny jury dolnej występuje pod warstwą utworów czwartorzędowych związany jest z piaskami, żwirami, piaskowcami i zlepieńcami. Wody tego piętra ujmowane są przez studnie w Mieleszynie, Wójcinie, Walichnowach, Kol. Dzietrzkowice, Sokolnikach, Galewicach i Chróścinie. W Mieleszynie występują pod niewielkim ciśnieniem hydrostatycznym lub wręcz mają zwierciadło swobodne. Jedynie w studniach w Wójcinie i Chróścinie zwierciadło wody jest napięte i nawiercone kolejno na głębokości 85,0 m stabilizuje się 15,7 m p.p.t., a na głębokości 63,0 m stabilizuje się 12,7 m p.p.t. Ujęcie w Wójcinie uzyskało wydajność 66,0 m3/h przy depresji 7,7 m. Wydajność pozostałych studni mieści się w przedziale 25,0-50,0 m3/h przy depresji 8,8 m. Jakość wód mezozoicznego piętra 37 wodonośnego jest dobra, wymagająca jedynie prostego uzdatniania. Zawartość chlorków, azotu w związkach, żelaza, manganu mieszczą się w granicach normy.

W odniesieniu do Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) w cyklu 2022-2027 teren gminy Sokolniki położony jest na obszarze JCWPd 81 (kod PLGW600081) oraz częściowo na południu gminy JCWPd 82 (kod PLGW600082). Oba obszary położone są w regionie wodnym Warty w Obszarze Dorzecza Odry. Ww. JCWPd charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym i przeznaczone są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego jest niezagrożona dla obu obszarów. Teren gminy Sokolniki prawie w całości położony jest w obszarze występowania JCWPd 81 (ok. 90% gminy jest objęte JCWPd 81, ok.10% stanowi JCWPd 82).

Teren gminy położony jest poza obszarem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

Melioracje

Zgodnie z ewidencją wód i urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów prowadzoną przez Wody Polskie na terenie gminy występuje ok. 40% gruntów zmeliorowanych. Urządzenia melioracji szczegółowych to m.in. rowy i urządzenia drenarskie. Obszary zmeliorowane występują na terenie wszystkich obrębów geodezyjnych. Najmniejszymi zdrenowanymi obszarami są obręby: Kopaniny, Tyble, Pichlice.

4.5. Gleby

Gmina Sokolniki posiada korzystne warunki glebowe i przyrodnicze do produkcji rolnej. Podstawą zaliczenia gleb do danej klasy bonitacyjnej są przede wszystkim ich właściwości i warunki przyrodnicze terenu, wpływające zasadniczo na ich urodzajność. Klasy bonitacyjne ustalane są oddzielnie dla gruntów ornych i użytków zielonych.

Gleby występujące na terenie gminy Sokolniki w przewadze utworzyły się z piasków, żwirów i glin zwałowych. Przeważają gleby wytworzone z piasków gliniastych i słabo-gliniastych.

Najlepsze gleby występują w centrum gminy, w obrębie geodezyjnym Sokolniki, Kolonia Sokolniki, Tyble, Walichnowy. Są to gleby zaliczane do 2 kompleksu pszennego dobrego. Południową część gminy cechują gleby bardziej zróżnicowane. Gleby wyższych klas są przemieszane z glebami od IV a do V klasy bonitacyjnej, które zalicza się do 5 i 6 kompleksu przydatności rolniczej. Wysokość plonów uzależniona jest od rozkładu opadów atmosferycznych. Gleby klas słabszych występują w części północno-wschodniej gminy. Są to gleby klasy bonitacyjnej IV b i V, 6 i 7 kompleksu, tj. żytniego słabego i bardzo słabego.

Gmina Sokolniki należy do gmin o charakterze rolniczym, jednak w ostatnich latach zmniejsza się udział uprawy roli, na rzecz prowadzenia indywidualnych działalności gospodarczych niezwiązanych z rolnictwem, w tym z budową budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Powierzchnia całkowita gminy stanowi 8010,9352 ha. Użytki rolne zajmują ponad 59,8% (3892,2763 ha) ogólnej powierzchni gminy. Z kolei tereny leśne stanowią 31,5% (2515,0821 ha) a tereny zadrzewień 1,5 % (121,8733 ha). Na terenie gminy powszechnie występują kompleksy gleb o wysokich walorach dla rolnictwa, a ich zasięg w dużej części pokrywa się z występowaniem gruntów o wysokich klasach bonitacyjnych.

W gminie wyróżnia się następujące kompleksy glebowo-rolnicze:

- kompleks 2 – pszenny dobry,
- kompleks 4 – żytni bardzo dobry (żytnio-ziemniaczany),
- kompleks 5 – żytni dobry (żytnio-ziemniaczany),
- kompleks 6 – żytni słaby (żytnio-ziemniaczany),
- kompleks 7 – żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy),
- kompleks 8 – zbożowo-pastewny mocny,
- kompleks 9 – zbożowo-pastewny słaby,
- kompleks użytków zielonych średnich (2z),
- kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych (3z).

Kompleks gleb pszenny dobry (2) - Gleby mniej urodzajne, zwięźlejsze i cięższe do uprawy niż gleby kompleksu 1. Poziom wód gruntowych może ulegać pewnym zmianom i wtedy są one okresowo gorzej przewietrzane albo wykazują okresowo słabe niedobory wody. Występuje w centralnej części gminy, jego duże kompleksy znajdują się w obrębach: Sokolniki, Walichnowy, Tyble, Kolonia Sokolniki oraz miejscowo występuje w obrębach: Wyglądacze, Prusak i Pichlice.

Kompleks 4 – żytni bardzo dobry (żytnio-ziemniaczany) - Najlepsze gleby lekkie o składzie granulometrycznym piasku gliniastego mocnego, zalegające na zwięźlejszych podłożach. Gleby te są strukturalne i mają dobrze wykształcony poziom próchniczny oraz właściwe stosunki wodne. Gdy gleby te są w wysokiej kulturze można uprawiać takie same rośliny co na kompleksach pszennych. Przeważa i występują powszechnie w obrębie geodezyjnym: Sokolniki, Kolonia Sokolniki, Walichnowy, Wyglądacze.

Kompleks 5 – żytni dobry (żytnio-ziemniaczany) - Gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu 4, wytworzone głównie z piasków gliniastych lekkich; dość wrażliwe na suszę, przeważnie głęboko wyługowane i zakwaszone. Najliczniej występuje w obrębie Kopaniny, Sokolniki, Walichnowy, Ochędzyn Nowy.

Kompleks 6 – żytni słaby (żytnio-ziemniaczany) - Gleby lekkie, ubogie w składniki pokarmowe, o bardzo przepuszczalnym podłożu; okresowo zbyt suche. Dobór roślin uprawnych na gleby tego kompleksu jest bardzo ograniczony. Występują głównie na zachodzie gminy. Ich największe skupiska obejmują obręby: Ochędzyn Nowy, Ochędzyn Stary i Tyble.

Kompleks 7 – żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy) - Obejmuje najsłabsze gleby wytworzone z piasków luźnych i piasków słabo gliniastych; bardzo suche (trwale) i ubogie w składniki pokarmowe. - Powszechnie występują na terenie obrębów: Kopaniny, Ochędzyn Stary, Ochędzyn Nowy, Tyble, Kolonia Sokolniki.

Kompleks 8 – zbożowo-pastewny mocny - Gleby zwięzłe i ciężkie (odpowiednik kompleksów 1, 2, 3 i 4); zasobne w składniki pokarmowe i potencjalnie żyzne, ale wadliwe na skutek nadmiernego okresowego uwilgotnienia.) stanowią zdecydowaną mniejszość na terenie gminy Sokolniki. Największe skupisko tych gleb można wyróżnić w obrębie Prusak. Punktowe skupiska tych gleb można wyróżnić w obrębach takich jak: Kolonia Sokolniki, Walichnowy, Tyble.

Kompleks 9 – zbożowo-pastewny słaby - Gleby lekkie (odpowiednik kompleksów żytnich – 5, 6 i 7); nadmiernie uwilgotnione ze względu na położenie w zagłębieniach terenu i nieprzepuszczalne podłoże. Stanowią zdecydowaną mniejszość na terenie gminy. Największe skupisko tych gleb można wyróżnić w obrębie Pichlice i Zdzierczyzna, Ochędzyn Nowy i Ochędzyn Stary. Punktowe skupiska tych gleb można wyróżnić w obrębach takich jak: Prusak, Tyble, Walichnowy, Kopaniny.

Kompleks użytków zielonych średnich (2z) - Użytki zielone występują zarówno na glebach mineralnych i mułowo-torfowych, jak i na glebach torfowych i murszowych. Mają one gleby okresowo suche lub nadmiernie uwilgotnione.

Kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych (3z) - Użytki zielone na glebach mineralnych zbyt suchych lub zbyt wilgotnych, na glebach mułowo-torfowych i torfowych przesuszonych lub podtapianych.

Kompleksy użytków zielonych towarzyszą strugom i mniejszym ciekom wodnym. Zdecydowanie największe powierzchnie tych kompleksów można wskazać w północnej części gminy – wzdłuż rzeki Strugi Węglewskiej, w zachodniej części gminy – wzdłuż strugi Brzeźnicy. Zdecydowanie dominuje kompleks użytków zielonych średnich, natomiast kompleksy użytków zielonych słabych i bardzo słabych występują punktowo na terenie gminy – głównie w obrębie Ochędzyn Nowy, Zdzierczyzna, Prusak, Walichnowy.

Kompleksy gleb chronionych III klasy łącznie zajmują 328,0257 ha. Na terenie gminy grunty RIIIa i RIIIb zajmują niewielkie powierzchnie 264,3422 ha. Gmina Sokolniki nie posiada w swoich granicach gleb klasy I. Występują zaś pojedyncze kompleksy gruntów klasy LsII i stanową 0,2700 ha. Grunty budowalne (Br-Ls, Br-Ł, Br-Ps, Br-R) stanowią 333,6 ha.

4.6. Szata roślinna

W sąsiedztwie linii brzegowej zbiorników wodnych powstałych na skutek zaniechania eksploatacji surowców i podniesienia się poziomu wód gruntowych – występuje roślinność stawowa i wodna.

Na terenie całej obecnej Polski i Europy w pierwotnym krajobrazie dominowały lasy. Krajobraz ten urozmaicały rzeki, ze specyficzną dla nich roślinnością wodną oraz torfowiskami. Niewielką powierzchnię mogły też zajmować zbiorowiska okrajkowe (na polanach leśnych) i murawowe oraz zarośla. Granice powyższych jednostek oparto w głównej mierze na przebiegu naturalnych zasięgów drzew i ważniejszych gatunków krzewów oraz na rozmieszczeniu naturalnych zbiorowisk roślinnych.

W lasach zlokalizowanych w północnej i południowej części obszaru dominują lasy mieszane liściasto iglaste z przewagą lasów liściastych – lipy, dęby i grądy.

Polom uprawnym towarzyszą zbiorowiska chwastów oraz zbiorowiska miejsc wydeptywanych, przydroży i miedz. Na terenie gminy występują też niewielkie płaty zbiorowisk ruderalnych w pobliżu szlaków komunikacyjnych, terenów zabudowanych (zabudowa wsi i miejscowości oraz zabudowa rozproszona - zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna). Obszary rolne gminy użytkowane są także jako łąki kośne i pastwiska. Większość łąk jest intensywnie użytkowana jako łąki i pastwiska. Na siedliskach piaszczystych nieużytkowanych jako lasy występują zbiorowiska ciepłolubne.

Wzdłuż mniejszych i większych cieków wodnych, w miejscach wilgotnych rzadko koszonych, występują przynajmniej częściowo naturalne zbiorowiska ziołoroślowe złożone z wysokich bylin dwuliściennych. W pobliżu rowów, oczek wodnych i starorzeczy występują zbiorowiska zaroślowe. W ciekach na terenie gminy występują zbiorowiska wodne. Powszechnie w oczkach wodnych, stawach, w starorzeczach, a także na rzekach w miejscach gdzie ruch wody jest znacznie spowolniony, występują zbiorowiska rzęs oraz szuwary. Gatunkami inwazyjnymi występującymi na terenie gminy są m.in.: czeremcha amerykańska, dąb czerwony, niecierpek drobnokwiatowy.

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną (Zielony i Kliczkowska 2010) gmina Sokolniki znajduje się w Krainie Małopolskiej w Wyżynie Woźnicko-Wieluńskiej. Kraina Małopolska charakteryzuje się grądami subkontynentalnymi, są to głównie lasy lipowo-dębowo-grabowe, głównie w odmianie małopolskiej. W Wyżynie Woźnicko-Wieluńskiej znajdują się liczne bory bagienne i wilgotne.

Zgodnie z mapą potencjalnej roślinności naturalnej Polski autorstwa J. M. Matuszkiewicza (2008 r.) na obszarze gminy Sokolniki występują 10 jednostek potencjalnej roślinności:

- Ols środkowoeuropejski (Carici elongatae-Alnetum sensu lato Ribo nigri-Alnerum i Sphagno squar- rosi-Alnetum),
- Niżowe łęgi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych (Cir- caco-Ainetum),
- Podgórskie przystrumykowe łęgi jesionowe (Carici remotae-Fraxinetum, Astrantio-rraxinetum i in.),
- Grądy środkowoeuropejskie (Galio silvatici-Carpinetum); odmiana śląsko-wielkopolska, forma niżowa, seria uboga,
- Grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (Tilio-Carpinetum), odmiana małopolska z bukiem i jodłą; forma wyżynna, seria uboga,
- Grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (Tiho-Carpinetum); odmiana małopolska z bukiem i jodłą; forma wyżynna, seria żyzna,
- „Kwaśna" buczyna niżowa (Luzulo puosae-ragetum),
- Kontynentalne bory mieszane (Pino-Quercetum auct, polon, Querco roboris-Pinetum i Serratulo- Pinetum).
- Suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego (Leucobryo-Pinetum), boru suchego (Cladonio-Pinetum) i boru wilgotnego (Molinio-Pinetum),
- Kontynentalny bór bagienny (Varcinio uliginosi-Pinetum).

Powierzchnia terenów leśnych na terenie gminy Sokolniki zajmuje 2520,8 ha, co stanowi 31,5% powierzchni gminy. Lasy prywatne stanowią ok. 285,29 ha z kolei lasy państwowe ok. 2228 ha. Lesistość na terenie gminy wynosi 30,7%, co daje wyższy wskaźnik niż dla powiatu wieruszowskiego (25,9%) i województwa łódzkiego (20,6%). Lasy są nadzorowane przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w Poznaniu. W gminie funkcjonują nadleśnictwa: Przedborów, z kolei leśnictwa wchodzące w skład nadleśnictw to leśnictwo: Sokolniki, Czastary, Mieleszynek, Szustry.

Największe kompleksy leśne znajdują się w północnej i południowej części gminy. Pozostałe tereny należą do pojedynczych rozproszonych kompleksów leśnych. Dominującym gatunkiem drzewa występującym na terenie gminy są: lipa, dąb i grąd. Są to lasy gospodarcze, których podstawową funkcją jest produkcja surowca drzewnego na

potrzeby gospodarki narodowej oraz własne właścicieli lasów. Tereny leśne występują też z nasadzeniami sosny i dębu ale także z mieszanką innych gatunków jak np. grabu, brzozy, jesionu, olszy i osiki. Ponadto lasy gminy pełnią ważną rolę glebochronną oraz wpływają stabilizują-co na stosunki wodne terenu.

4.7. Świat zwierzęcy

Fauna na terenie gminy jest uboga i ściśle powiązana z terenami rolnymi. Naturalne formy krajobrazu w większości zajęły pola uprawne i tereny zainwestowane. Z większych gatunków ssaków bytujących dziko na terenach leśnych można spotkać: dziki, sarny, lisy, zające, które migrują na tereny polne. Na terenach wodno-błotnistych można spotkać występujące bobry europejskie. Występowanie gadów i płazów jest ściśle związane ze środowiskiem ich rozrodu i późniejszego przeobrażenia (wodno – błotne), w związku z czym na terenie opracowania spotykane są przy zbiornikach wodnych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie rzek. Różnorodność gatunkowa tych zwierząt jest niewielka. Na terenie lasów gminy Sokolniki występują lęgowiska bociana czarnego. Wśród gadów spotykane są: zaskrońce (Natrix natrix), żmija zygzakowata (Vipera berus), padalec (Anguis fragilis) oraz jaszczurka zwinka (Lacerta agilis) i jaszczurka żyworodna (Lacerta vivipara). Z pośród grupy płazów występują: ropuchy zielona (Bufo viridis), szara (Bufo bufo), żaby: wodna (Rana esculenta), śmieszka (Rana ridibunda), jeziorkowa (Rana lessonae), trawna (Rana temporaria) moczarowa (Rana arvalis) oraz kumak nizinny (Bombina bombina) we wszystkich większych zbiornikach wodnych, rzekotka drzewna - nielicznie głównie w wilgotnych lasach i w dolinach rzek. Wpływ człowieka na świat zwierząt jest przeważnie negatywny, ale przy braku większej ingerencji fauna regionu nie ucierpi w stopniu znaczącym. Należy wskazać, że dzięki działaniu czynnika ludzkiego, przywracane są niektóre gatunki zwierząt na terenie gminy. Gatunkami inwazyjnymi występującymi na terenie gminy są m.in.: norka amerykańska.

4.8. Krajobraz

Gmina Sokolniki należy do gmin o charakterze rolniczym, jednak w ostatnich latach zmniejsza się udział uprawy roli, na rzecz prowadzenia indywidualnych działalności gospodarczych niezwiązanych z rolnictwem, w tym budową budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Użytki rolne zajmują ok. 59,8% ogólnej powierzchni gminy. Elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej w gminie są również lasy stanowiące ok. 31,5% powierzchni gminy. Najcenniejsze tereny pod względem przyrodniczo-krajobrazowym położone są w północnej, południowej i zachodniej części gminy, obejmującej kompleks leśny, który stanowi obszar korytarza ekologicznego – Lasy Kaliskie i Sieradzkie o znaczeniu międzynarodowym oraz korytarz ekologiczny Wieruszów. Oba korytarze tworzą jeden wspólny obszar.

Mieszkalnictwo oraz usługi powiązane z obsługą ludności zlokalizowane są głównie w sąsiedztwie głównych dróg i skrzyżowań, stanowiąc małe obiekty handlowe i handlowo-usługowe, niekiedy z pojedynczymi rozproszonymi i nieznacznie oddalonymi

obiektami o funkcji zagrodowej. Na terenie gminy nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlu. Najważniejsze obiekty usługowe skupione są w miejscowości Sokolniki – centrum administracyjnym gminy. W miejscowości Walichnowy również występują większe obszary zurbanizowane. Obok użytków rolnych i leśnych na terenie gminy występują w szczególności tereny zabudowy zagrodowej. Większe skupiska terenów zurbanizowanych występują w miejscowościach takich jak: Sokolniki, Walichnowy, Stary Ochędzyn, Nowy Ochędzyn, Kopaniny, Pichlice, Ryś . Zabudowa zlokalizowana jest głównie w formie „ulicówek" – wsi położonych liniowo wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych. Wokół terenów zabudowanych dominują pola prostopadle bądź skośnie położone po jednej lub obu stronach drogi. Charakter zabudowy i formy architektoniczne są różnorodne nawet w bezpośrednim sąsiedztwie. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zwykle towarzyszy zabudowie zagrodowej. Na terenie gminy obserwuje się znaczący udział zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w stosunku do tradycyjnej zabudowy zagrodowej.

4.9. Klimat lokalny

Gmina Sokolniki leży pod względem regionalizacji klimatycznej (A. Woś „Atlas Rzeczypospolitej", 1993) znajduje się w regionie Środkowopolskim. Cechuje się klimatem typowym dla terenów centralnej Polski. Klimat regionu ma charakter przejściowy z wpływami klimatu oceanicznego zimą i kontynentalnego w lecie, przy czym długotrwałe i silne mrozy występują sporadycznie. Nizinny charakter obszaru umożliwia swobodny przepływ mas powietrza - w ciągu roku nad teren obszaru planowania mogą napływać zarówno masy powietrza zwrotnikowego, polarnego, jak i arktycznego, z przewagą kierunków równoleżnikowych. Największą liczbą opadów charakteryzuje się lipiec, najmniejszą zaś październik i listopad. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,1oC. Najzimniejszym miesiącem w roku jest styczeń (-1,9oC), a najcieplejszym lipiec (+17oC). Przeważają wiatry zachodnie i południowo - zachodnie. W ciągu roku przypada średnio około 150 dni pochmurnych, a więc z zachmurzeniem większym niż 8 stopni i 100 dni pogodnych, z zachmurzeniem mniejszym niż 2 stopnie.

Na obszarze gminy występują dość korzystne warunki klimatyczne z punktu widzenia potrzeb gospodarczych tzn.: korzystne warunki solarne wyróżniające się dość dużą ilością dni pogodnych, średnim zachmurzeniem oraz stosunkowo wysokim usłonecznieniem w ciągu roku, korzystnymi warunkami termicznymi, znaczną ilością dni bezwietrznych oraz dość korzystnymi warunkami biometeorologicznymi.

4.10. Stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny

Stan powietrza atmosferycznego

Najczęstszą przyczyną zanieczyszczenia powietrza jest spalanie materiałów różnego pochodzenia. Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie główne grupy: pyły i

zanieczyszczenia w postaci gazów. Do zanieczyszczeń mających wpływ na stan sanitarny powietrza na terenie gminy Sokolniki należy zaliczyć:

- **pyły** – pozostałości niepełnego procesu spalania paliw emitowanych w głównej mierze przez przemysł oraz motoryzację. W różnym stopniu stanowią zagrożenie dla środowiska. Pierwiastkami o wysokim stopniu zagrożenia wchodzącymi w ich skład są: ołów, rtęć, kobalt, miedź, chrom, cyna i cynk. Ze względu na swoje właściwości metale te są zagrożeniem dla żywych organizmów i środowiska abiotycznego;
- **węglowodory** – produkty przetwarzania ropy naftowej oraz węgla. Należą do związków toksycznych posiadających właściwości kancerogenne. Do najczęściej spotykanych należy benzo(a)piren, pochodzący ze spalania węgla;
- **dwutlenek węgla, CO_2** – powstaje w trakcie spalania paliw. Nie jest toksyczny, ale jego zawartość w atmosferze jest podstawową przyczyną ocieplania się klimatu, stanowiąc ponad 50% składu gazów powodujących ten efekt;
- **tlenek węgla, CO** – gaz ten powstaje w wyniku niepełnego spalania węgla i jest gazem toksycznym o oddziaływaniu istotnym lokalnie;
- **dwutlenek siarki, SO_2** – do atmosfery przedostaje się w procesie spalania paliw (węgla brunatnego i kamiennego). Jest gazem toksycznym, który w procesach utleniania i reakcji z wodą tworzy kwas siarkowy (H_2SO_4) będący przyczyną kwaśnych deszczy;
- **tlenki azotu, NO_x** – gazy będące produktem wysokotemperaturowych procesów spalania paliw. Podobnie jak tlenki siarki wpływają negatywnie na organizmy żywe i biorą udział w powstawaniu kwaśnych deszczy. Stanowią ponadto dużą część zanieczyszczeń motoryzacyjnych i przyczyniają się do powstawania smogu.

Do największych niekorzystnych zjawisk powodujących konieczność podejmowania działań w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami należą:

- emisję zorganizowaną pochodzącą ze źródeł punktowych, liniowych i powierzchniowych (przemysłu, usług, ogrzewania budynków mieszkalnych, tzw. niska emisja),
- emisję niezorganizowaną, tzn. emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych (np. lakierowanie, spawanie, wypalanie traw),
- emisję niezorganizowaną ze źródeł liniowych i powierzchniowych (drogi, parkingi).

Źródła zanieczyszczeń powietrza stanowią:

1. Emisja niska – w gminie ze względu na jej rolniczy charakter najbardziej uciążliwymi, szczególnie w okresie zimy są średnie i małe źródła emisji, które ze względu na warunki odprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery oraz ich lokalizację w istotny

sposób wpływają na jakość powietrza gminy Sokolniki. Omawiane źródła niskiej emisji to przede wszystkim paleniska domowe. Ich szczególna uciążliwość związana jest z liczebnością źródeł, zlokalizowanych blisko siebie, z niskimi gatunkami opałów stosowanych w paleniskach oraz faktem częstego spalania w nich różnego rodzaju odpadów. Lokalizacja źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery związana jest z terenami zabudowanymi poszczególnych wsi. Emisja zanieczyszczeń z emitorów o niskiej wysokości w największym stopniu wpływa na czystość powietrza. Z reguły duża liczba tych emitorów i niekorzystne warunki rozprzestrzeniania na ograniczonym terenie kształtują poziom stężeń w ich najbliższym otoczeniu. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę sposobu ich ogrzewania na gazowe lub inne paliwo ekologiczne. Pomocne może okazać się także stworzenie systemu zachęt i ulg przy zmianie rodzaju paliwa lub sposobu ogrzewania. Istotnym problemem w przypadku niskiej emisji jest brak monitoringu, inwentaryzacji źródeł i wielkości emisji oraz danych o rodzaju i ilości stosowanych paliw.

2. **Emisja komunikacyjna** – istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do atmosfery jest transport, wytwarzający m.in. tlenki węgla, węglowodory aromatyczne alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji, niski poziom techniczny pojazdów oraz ogólnie zły stan sieci dróg. Emisja ta wraz z postępującym zwiększaniem się liczby pojazdów na szlakach komunikacyjnych, wykazuje tendencję wzrostową. Rozmieszczenie tego rodzaju emisji w gminie jest ściśle związane z rozmieszczeniem obciążeń transportowych dróg, proporcjonalnie do ich rangi w krajowej sieci drogowej. Emisję komunikacyjną charakteryzuje nierównomierność występowania zależna od natężenia ruchu. Źródłem zanieczyszczeń liniowych w gminie Sokolniki jest przede wszystkim droga ekspresowa S8, droga krajowa DK74 oraz droga wojewódzka nr 482.

3. **Emisja niezorganizowana** – jako emisję niezorganizowaną należy rozumieć emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych (np. lakierowanie, spawanie, spalanie na powierzchni ziemi, np. odpadów roślinnych, wypalanie traw) oraz emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych, tj. drogi, parkingi, hałdy.

4. **Emisja transgraniczna, napływowa** – stopień zanieczyszczenia atmosfery na danym obszarze kształtowany jest nie tylko przez źródła emisji tam zlokalizowane; duże znaczenie ma także emisja napływowa. Ważną rolę w przenoszeniu emisji odgrywają czynniki meteorologiczne i topograficzne.

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. nakłada obowiązek monitorowania stężeń zanieczyszczeń między innymi w kontekście monitorowania i oceny jakości powietrza. Gmina Sokolniki nie posiada własnej stacji monitoringowej, najbliższa stacja tego rodzaju znajduje się w miejscowości Wieruszów, Lututów, Galewice oraz w Wieluniu. Ocenę stanu powietrza w gminie Sokolniki można przeprowadzić w

oparciu o „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie łódzkim raport wojewódzki za rok 2024". Na cele monitoringu w województwie Łódzkim wydzielono 2 strefy:

1. Aglomerację łódzka
2. Strefę łódzką

Gmina Sokolniki znajduje się w strefie łódzkiej. W zależności od stopnia zanieczyszczenia wyróżnia się klasy jakości dla substancji:

- klasa A – poziom zanieczyszczeń nie przekraczający poziomu dopuszczalnego – wymaga utrzymania stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakość powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem;
- klasa C – poziom zanieczyszczeń powyżej poziomu dopuszczalnego - określenia obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, opracowania lub aktualizacji programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, kontrolowania stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.

Ponadto wyróżnione zostały dodatkowe klasy:

- A1 – poziom stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 nie przekraczający poziomu dopuszczalnego 20 $\mu g/m^3$ do osiągnięcia celu (II faza),
- C1 – poziom stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 powyżej poziomu dopuszczalnego 20 $\mu g/m^3$ do osiągnięcia celu (II faza),
- D1 – poziom stężeń ozonu nie przekraczający poziomu celu długoterminowego,
- D2 – poziom stężeń ozonu powyżej poziomu celu długoterminowego.

Jak wynika z raportu - „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim raport wojewódzki za rok 2024" wynikają następujące klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń otrzymanych w 2024 roku.

Tab. 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego Pm2,5)

Nazwa strefy	SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	O_3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
aglomeracja łódzka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1
strefa łódzka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1

Źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim raport wojewódzki za rok 2024

W przypadku dopuszczalnych poziomów stężeń O_3 wg poziomu celu długoterminowego strefę łódzką zakwalifikowano do klasy D2, natomiast pod względem poziomu stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 II faza do klasy C1.

W celu uzyskiwania możliwie dokładnego obrazu stężeń zanieczyszczeń w powietrzu istniejąca sieć monitoringu powinna zostać poddana wnikliwej analizie pod względem liczby i rozmieszczenia (zagadnienie reprezentatywności dla danego obszaru) punktów pomiarowych nie zapominając o ich odpowiednim wyposażeniu.

Bardzo ważna rola przypada także przeglądom ekologicznym, które powinny być intensywniej wykorzystywane do zarządzania środowiskiem. Jednostki gospodarcze wprowadzające zanieczyszczenia do atmosfery zobowiązane są do przeglądów instalacji oddziałujących na środowisko.

Klimat akustyczny

Zagrożenie hałasem drogowym stanowi około 80% wszystkich zagrożeń akustycznych w środowisku. Zwiększająca się stale liczba samochodów poruszających się po drogach (często złej jakości), w tym głównie w obszarach zwartych zabudowań; rosnący ruch tranzytowy i niski udział obwodnic jest główną przyczyną negatywnego oddziaływania hałasu na zdrowie ludzkie. Przez gminę Sokolniki wytrasowana jest droga ekspresowa S8 relacji Kłodzko-Ostrów Mazowiecki, droga krajowa nr 74 relacji Walichnowy - Wieluń – Zosin oraz droga wojewódzka nr 482 relacji Łódź – węzeł Bralin. Droga S8 obecnie jest największym liniowym źródłem hałasu na terenie gminy.

Generalny Pomiar Ruchu w 2020/21 r. wykazał, że na odcinku drogi ekspresowej nr S8 relacji (na odcinku Wieruszów- Wieluń), średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych (SDRR) wyniósł 25 832 poj./dobę. Z kolei na odcinku drogi krajowej nr 74 (na odcinku Wieluń – S8, DW482 – Biała – DW488), średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych (SDRR) wyniósł 9 686 poj./dobę, na odcinku drogi wojewódzkiej nr 482 (na odcinku Wieluń - S8, DK74 - Wieruszów), średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych (SDRR) wyniósł 5 811 poj./dobę. Dla porównania średnia krajowa wynosi 13 574 poj./dobę.

Ze względu na uciążliwość akustyczną związaną z eksploatacją ww. dróg, w ich bezpośrednim sąsiedztwie w miarę możliwości należy ograniczać lokalizację nowych obiektów przeznaczonych na pobyt stały ludzi (oraz o innych funkcjach chronionych).

Poza wymienionymi drogami: ekspresową S8, droga krajową nr 74 oraz drogą wojewódzką nr 482 w gminie brak jest źródeł uciążliwego hałasu w postaci zakładów produkcyjnych.

Dla województwa łódzkiego opracowano dokument „Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie łódzkim. Z powyższego dokumentu wynikają następujące przekroczenia:

Tab. 6. Przekroczenia hałasu drogowego na terenie gminy Sokolniki

Numer drogi	Przekroczenie L_{DWN}*	Przekroczenie $_{LN}$**
74	**Prusak** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. **Walichnowy** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 35 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 13 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej.	**Prusak** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. **Walichnowy** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 45 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 28 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB sięgają 2 budynków chronionych
S8	**Kolonia Sokolniki** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej. **Kozub** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. **Mirków** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. **Teklinów** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej.	**Kolonia Sokolniki** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej. **Kozub** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. **Mirków** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. **Teklinów** Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej

Źródło: Strategiczna mapa hałasu 2022 dla województwa łódzkiego

Pola elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i urządzenia użytku domowego. Promieniowanie to występuje powszechnie w naszym środowisku. Głównymi źródłami promieniowania jonizującego na terenie gminy są napowietrzne linie elektroenergetyczne oraz nadajniki telekomunikacyjne.

Na terenie gminy występują napowietrzne linie elektroenergetyczne - linie średniego napięcia 15 kV, w których w pasach technologicznych występują ograniczone możliwości

zabudowy i zagospodarowania terenu – nie należy w ich obrębie lokalizować zabudowy mieszkaniowej ani innej o charakterze chronionym.

Drugim głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są nadajniki telekomunikacyjne znajdujące się w 6 stacjach bazowych w formie masztów zlokalizowanych w miejscowościach: Gumnisko (1), Tyble (1), Bagatelka (1), Walichnowy (2) i Wyglądacze (1).

4.11. Obiekty i obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną

Ryc. 3 Chronione uwarunkowania przyrodnicze Gminy Sokolnik

Źródło: opracowanie własne

W granicach gminy są zlokalizowane obszary i obiekty prawnie chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny** – obejmuje północną cześć gminy. Został wyznaczony w 1996 r. na mocy Rozporządzenia Nr 65 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1996 r. w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosny" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru. Obszar ten ma powierzchnię 14724 ha. Dla przedmiotowego OCHK obowiązują ustalenia zawarte w uchwale Nr XXX/398/16 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie

wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny. Na podstawie w/w przepisów na terenie OCHK zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego, połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz.1227, z późn. zm.),
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne: - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

- **Rezerwat Przyrody „Ryś”** - obejmuje fragment obszaru w północnej części lasów gminy. Został wyznaczony w 1977 r. na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 lipca 1977 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody. Obszar ten ma powierzchnię 54,1 ha. Dla przedmiotowego rezerwatu obowiązują ustalenia zawarte w zarządzeniu Nr 39/2010 Regionalnego Dyrektora

Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 czerwca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Ryś";

- **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park zabytkowy w miejscowości Sokolniki”** – został wyznaczony na mocy uchwały Nr XXI/136/05 Rady Gminy Sokolniki z dnia 27 października 2005 r. w sprawie uznania za Zespół przyrodniczo – krajobrazowy. Zespół stanowi 3,96 ha powierzchni;
- **pomniki przyrody** – na terenie gminy znajdują się 22 pomniki przyrody:

Tab. 7 Pomniki przyrody na terenie gminy Sokolniki

L.p.	Położenie obszaru	Rodzaj tworu przyrody	Typ pomnika
1.	Rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 153cm; obwód: 481cm; wysokość: 32m)	Jednoobiektowy
2.	Rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*; pierśnica: 189cm; obwód: 594cm; wysokość: 34m)	Jednoobiektowy
3.	Rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 134cm; obwód: 421cm; wysokość: 25m)	Jednoobiektowy
4.	Rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*; pierśnica: 121cm; obwód: 380cm; wysokość: 32m)	Jednoobiektowy
5.	Rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 143cm; obwód: 449cm; wysokość: 32m)	Jednoobiektowy
6.	Rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 175cm; obwód: 550cm; wysokość: 35m)	Jednoobiektowy
7.	Rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 162cm; obwód: 509cm; wysokość: 35m)	Jednoobiektowy
8.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 148cm; obwód: 465cm; wysokość: 29m)	Wieloobiektowy – grupa drzew (2)
	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 126cm; obwód: 396cm; wysokość: 27m)	
9.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 100cm; obwód: 314cm; wysokość: 26m)	Jednoobiektowy
10.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 156cm; obwód: 490cm; wysokość: 28m)	Jednoobiektowy
11.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 119cm; obwód: 374cm; wysokość: 27m)	Jednoobiektowy
12.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 119cm; obwód: 374cm; wysokość: 27m)	Jednoobiektowy

L.p.	Położenie obszaru	Rodzaj tworu przyrody	Typ pomnika
13.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 119cm; obwód: 374cm; wysokość: 28m)	Jednoobiektowy
14.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 30m)	Jednoobiektowy
15.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 189cm; obwód: 594cm; wysokość: 30m)	Jednoobiektowy
16.	Rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego	1 drzewo (gatunek: Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*; pierśnica: 86cm; obwód: 270cm; wysokość: 28m)	Jednoobiektowy
17.	Uroczysko Lututów oddz. 26 h dz. Nr 26/1L	1 drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 150cm; obwód: 471cm; wysokość: 32m)	Jednoobiektowy
18.	Uroczysko Lututów oddz. 26 h dz. Nr 26/1L	1 drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 166cm; obwód: 521cm; wysokość: 22m)	Jednoobiektowy
19.	Uroczysko Lututów oddz. 26 h dz. Nr 26/1L	1 drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 137cm; obwód: 430cm; wysokość: 28m)	Jednoobiektowy
20.	Uroczysko Lututów oddz. 33 b dz. Nr 33/1L	1 drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 142cm; obwód: 446cm; wysokość: 32m)	Jednoobiektowy
21.	Ryś, obręb Sokolniki oddz. 68J, Leśnictwo-Przedborów	1 drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 167cm; obwód: 525cm; wysokość: 20m)	Jednoobiektowy
22.	„Bartek II" Rośnie na placu obok Zespołu Szkół w Walichnowach	1 drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 239cm; obwód: 751cm; wysokość: 32m)	Jednoobiektowy

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Inne formy wspierania ochrony środowiska

Należą do nich:

- korytarze ekologiczne: ponadlokalny korytarz ekologiczny Lasy Kaliskie Sieradzkie, Korytarz Wieruszów oraz lokalny korytarz ekologiczny – pradoliny strug i cieków na terenie gminy Sokolniki.

Funkcją wiodącą w tych korytarzach powinno być utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów, w tym w szczególności dbałość o ograniczenie w tworzeniu barier dla migracji roślinności oraz zwierząt. Ewentualne zainwestowanie lub zagospodarowanie przestrzenne w korytarzu ponadlokalnym winno być poprzedzane ocenami lub raportami oddziaływania na środowisko przyrodnicze, które powinny oceniać wpływ inwestycji na ww. korytarze ekologiczne.

4.12. Dziedzictwo kulturowe

Gmina Sokolniki posiada wyjątkowo bogate dziedzictwo kulturowe, które kształtują liczne zabytki archeologiczne, architektoniczne, ruralistyczne, a także

niematerialne wartości, takie jak krajobraz czy tradycje ludowe. Opracowanie ekofizjograficzne wskazuje na konieczność szczególnej ochrony tych trzech ostatnich kategorii, jako fundamentu tożsamości gminy i źródła wiedzy o przeszłości.

Tab. 8 Rejestr zabytki architektury i budownictwa na terenie gminy Sokolniki.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Numer decyzji	Nr rejestru
1.	Ochędzyn	Kościół par. p.w. św. Anny	XV/XVI	KL.IV-680/893/67z dn. 30.12.1967r.	123/ A
2.	Sokolniki	Oficyna pałacowa	XVIII	KL.IV-680/899/67z dn. 30.12.1967r.	135/A
3.	Sokolniki	Pałac	XVIII	KL.IV -680/898/67z dn. 30.12.1967r.	134/A
4.	Sokolniki	Park pałacowy	XVIII	KL.IV -680/900/67z dn. 30.12.1967r.	137/A
5.	Walichnowy	Pałac	XIX	KL.IV -680/903/67 z dn. 30.12.1967r.	130/A

Źródło: dane z Urzędu Gminy Sokolniki

Tab. 8.1 Wykaz Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków nieruchomych.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Ulica	Numer
1.	Ochędzyn Stary	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego pw. św. Anny		32
2.	Ochędzyn Stary	Cmentarz parafialny		32
3.	Sokolniki	Cmentarz parafialny	Wrocławska	
4.	Sokolniki	Cmentarz parafialny (ob. nieużytkowany)	Wieluńska	
5.	Sokolniki	Założenie dworsko-parkowo-folwarczne	Wrocławska	-
6.	Walichnowy	Kościół parafialny pw. św. Marcina BPA	Aleja Wyzwolenia	7
7.	Walichnowy	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z bramą-	Aleja Wyzwolenia	7

		dzwonnicą w zespole kościoła parafialnego pw. św. Marcina BPA		
8.	Walichnowy	Cmentarz parafialny	Aleja Wyzwolenia	-
9.	Walichnowy	Kaplica cmentarna	Aleja Wyzwolenia	-
10.	Walichnowy	Park pałacowy	Szkolna	28

(Źródło: dane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi – stan na dzień 17.02.2026 r.)

Na terenie gminy znajduje się również zabytek archeologiczny – zespoł kurchanów ze starszej epoki brązu, powiązanych z ugrupowaniami mogiłowo-trzcinieckimi (Stanowisko 37, AZP 75-42/16). Zlokalizowany w miejscowości Pichlice na terenie działek ewidencyjnych o numerach 1141 i 1144. Decyzja Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 6 listopada 2020 r. Zespół kurhanów zlokalizowany jest na obszarze leśnym będącym pod zarządem Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe", Nadleśnictwo Przedborów.

Na terenie gminy występują stanowiska archeologiczne – zarejestrowano 442 stanowisk. Obiekty te usystematyzowane w układzie chronologiczno-kulturowym na arkuszach AZP: 75-41, 76-40 i 76-41.

Gmina Sokolniki obecnie nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków. Większość obiektów zabytkowych została ujęta w rejestrze zabytków prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi. Dodatkowo na terenie gminy zidentyfikowano znaczne nagromadzenie stanowisk archeologicznych, z których część objęta jest ochroną formalną.

Na obszarze lokalizacji zabytku archeologicznego przy realizacji robót ziemnych lub dokonywaniu zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu należy postępować zgodnie z przepisami ochrony zabytków. W odległości 30 metrów od granicy stanowisk archeologicznych nakazuje się przeprowadzanie badań archeologicznych w formie nadzoru archeologicznego przy realizacji robót ziemnych lub dokonaniu zmiany dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu. Wykaz obiektów i obszarów podlegających ochronie konserwatorskiej, wraz z informacją o zasadach ich ochrony stanowi załącznik nr 1 do części tekstowej uzasadnienia.

5. Ocena oddziaływania projektu - Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

5.1. Cel opracowania projektu planu ogólnego

Plan ogólny jest obligatoryjnie sporządzanym dokumentem planistycznym o zasięgu całej gminy, który ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W przeciwieństwie do swojego poprzednika plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Oznacza to przede wszystkim, że jego postanowienia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Decyzje WZ będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Dzięki temu rozwiązaniu gminy będą posiadały większy wpływ na rozwój miejscowy zabudowy i jej charakter. Rozwiązanie to ma na celu ograniczyć niekontrolowane rozlewanie się zabudowy. Ustawodawca przewidział na uchwalenie planów ogólnych termin do 30 czerwca 2026 r. Po tej dacie studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy tracą moc. Natomiast brak planów ogólnych uniemożliwi prowadzenie jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym na obszarze danej jednostki administracyjnej. Podobnie bowiem jak w przypadku decyzji WZ, która nie będzie mogła być wydana bez wcześniejszego określenia obszarów uzupełnienia zabudowy, niemożliwe także będzie uchwalanie planów miejscowych. Zatem zasadniczym celem sporządzenia planu ogólnego dla obszaru gminy Sokolniki (wywołanego uchwałą Nr LXXI/426/24 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 lutego 2024 r.) jest ustalenie funkcji dla poszczególnych terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania ternu, z którymi dokument ten będzie musiał zachować zgodność.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w planie ogólnym gminy Sokolniki określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne odpowiednie do specyfiki miejsca. Zamknięty katalog stref planistycznych określony został w art. 13c pzp. Dla poszczególnych stref, co wynika z art. 13e, określono ich profil funkcjonalny oraz:

- wartość maksymalnej nadziemnej intensywnej zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy (dla stref o których mowa w art. 13c ust 2 pkt 1-7 pzp);
- wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (dla stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-10 pzp), nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2 pzp.

W tym miejscu należy zauważyć, że w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) określona została charakterystyka stref planistycznych, w ramach której ustalono profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy dla każdej stref – zamknięty katalog rodzajów przeznaczeń terenów, które mogą występować w danej strefie. Z przytoczonych powyżej przepisów jasno wynika, iż w planie ogólnym nie można ustalić ani też zabronić planowanych do realizacji przedsięwzięć, które zaliczane są do grupy zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko.

Wiodące znaczenie przy podziale gminy Sokolniki na w/w strefy miała istniejąca struktura funkcjonalno–przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokolniki (Uchwała Nr VII/28/2015 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 kwietnia 2015 r.) jak również miejscowe plany obowiązujące na terenie gminy oraz Strategia rozwoju gminy Sokolniki na lata 2021-2030 (Uchwała nr XXVI/169/20 Rady Gminy Sokolniki z dnia 7 października 2020 r.).

5.2. Ustalenia projektu planu ogólnego

W planie ogólnym dla gminy Sokolniki ustalono następujące strefy planistyczne:

1) SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
2) SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
3) SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
4) SU – strefy usługowe,
5) SP – strefy gospodarcze,
6) SI – strefy infrastrukturalne,
7) SN – strefy zieleni i rekreacji,
8) SC – strefy cmentarzy,
9) SG – strefy górnictwa,
10) SO – strefy otwarte,
11) SK – strefy komunikacji.

Dla każdej z tych stref, z wyjątkiem strefy komunikacji i strefy otwartej określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, nie mniejsze jednak niż wynika to z przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Dla stref planistycznych wymienionych w lit. od 1) do 5) wyznaczono obowiązkowo wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Dla poszczególnych stref określono również profile dodatkowe.

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ – SW

- **Profil podstawowy:** teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** w przedziale od 0,4 do 1,5
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** w przedziale od 30% do 55%
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** w przedziale od 9 m do 15 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** w przedziale od 30% do 40%

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ – SJ

- **Profil podstawowy:** teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** w przedziale od 0,3 do 0,6
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** w przedziale od 25% do 50%
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** w przedziale od 9 m do 12 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** w przedziale od 30% do 45%

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ – SZ

- **Profil podstawowy:** teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren biogazowni, teren usług, teren lasu, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** w przedziale od 0,4 do 0,8
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** w przedziale od 30% do 50%
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** w przedziale od 9 m do 15 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** w przedziale od 30% do 40%

STREFA USŁUGOWA – SU

- **Profil podstawowy:** teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren lasu, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** w przedziale od 0,8 do 1,0
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** w przedziale od 40% do 50%
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** w przedziale od 12 m do 15 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** w przedziale od 30% do 40%

STREFA GOSPODARCZA – SP

- **Profil podstawowy:** teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** w przedziale od 0,8 do 1,0
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** w przedziale od 50% do 60%
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** w przedziale od 12 m do 30 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** w przedziale od 5%* do 40%

  Wartości wskaźników maksymalnych wynikają z istniejącego zagospodarowania.

  *Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej poniżej 30% wynika z zapisów obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Sokolniki (uchwała nr XX/106/2016 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 września 2016 r.; uchwała nr UCHWAŁA NR XX/107/2016 Rady gminy Sokolniki z dnia 29 września 2016 r.)

STREFA INFRASTRUKTURALNA – SI

- **Profil podstawowy:** teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych
- **Profil dodatkowy:** teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** dla wybranej strefy nie podano
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** dla wybranej strefy nie podano
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** dla wybranej strefy nie podano
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** 20%

STREFA ZIELENI I REKREACJI – SN

- **Profil podstawowy:** teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** 0,5
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** w przedziale od 30% do 50%
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** w przedziale od 6 m do 12 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** 50%

STREFA CMENTARZY – SC

- **Profil podstawowy:** teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** 0,4
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** w przedziale od 30% do 40%
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** 6 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** 30%

STREFA GÓRNICTWA – SG

- **Profil podstawowy:** teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** 0,8
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** 60
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** 30 m
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** 5*
  *Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej poniżej 30% wynika z zapisów obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Sokolniki (uchwała nr XX/106/2016 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 września 2016 r.; uchwała nr XX/107/2016 Rady gminy Sokolniki z dnia 29 września 2016 r.)

STREFA KOMUNIKACJI – SK

- **Profil podstawowy:** teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** dla wybranej strefy nie podano
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** dla wybranej strefy nie podano
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** dla wybranej strefy nie podano
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** dla wybranej strefy nie podano

STREFA OTWARTA – SO

- **Profil podstawowy:** teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
- **Profil dodatkowy:** teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej

  Poniższe wskaźniki odnoszą dla wybranego terenu, który objęty jest zapisami obowiązującego planu miejscowego (uchwała Nr XX/108/2016 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Walichnowach (obszar II).
- **Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy:** 0,7
- **Maksymalny udział powierzchni zabudowy:** 70
- **Maksymalna wysokość zabudowy:** 4
- **Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:** 5

W projekcie planu ogólnego wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. poz. 729 z 2024 r.). Łączna powierzchnia wyznaczonego obszaru wynosi 239,73 ha.

5.3. Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Plan ogólny ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, zatem jego postanowienia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Decyzje WZ będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Dzięki temu rozwiązaniu gminy będą posiadały większy wpływ na rozwój miejscowy zabudowy i jej charakter. Rozwiązanie to ma na celu ograniczyć niekontrolowane rozlewanie się zabudowy. Ustawodawca przewidział na uchwalenie planów ogólnych termin do 31 grudnia 2025 r. Po tej dacie studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy tracą moc. Brak planu ogólnego na terenie gminy uniemożliwi prowadzenie jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym. Podobnie bowiem jak w przypadku decyzji WZ, która nie będzie mogła być wydana bez wcześniejszego określenia obszarów uzupełnienia zabudowy, niemożliwe także będzie uchwalanie planów miejscowych.

Brak realizacji ustaleń planu – nie spowoduje likwidacji istniejącego zainwestowania gminy, może przyczynić się jedynie do jego nieprawidłowego i ograniczonego rozwoju.

6. Ocena skutków wpływów realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska oraz na środowisko przyrodnicze jako całość

6.1. Wpływ na warunki klimatyczne, stan higieny atmosfery i klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane w większości profile funkcjonalne, nie powinny wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego. Jednocześnie każde zwiększenie terenów zabudowy kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych, przyczynia się do przekształcenia warunków topoklimatycznych. Natomiast oba ww. czynniki mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza. Ogólny wpływ na zmiany lokalnych warunków klimatycznych, w wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, ograniczy się do: hamowania przepływu mas powietrza z kierunków zachodnich w miejscach zwiększonej zabudowy, choć możliwość swobodnego przewietrzania terenu powinna pozostać. Ze względu na uszczelnienie części powierzchni terenu obecnie biologicznie czynnego zmniejszy się powierzchnia parowania. W okresie prowadzenia prac budowlanych nastąpi wzrost zapylenia, szczególnie w suche dni. Temperatura może ulec nieznacznemu wzrostowi w miejscach intensywniejszej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, a zabudowa w bliższej odległości od cieków wodnych może przyczynić się

do dłuższego zatrzymania chłodnych mas powietrza w dolinach rzecznych i tym samym cieplejszego powietrza nad nimi zalegającego.

Przez gminę Sokolniki przebiega droga ekspresowa S8, droga krajowa DK74 oraz droga wojewódzka nr 482. Należy dążyć do ograniczeń natężenia hałasu związanych z komunikacją poprzez wprowadzanie zieleni izolacyjnej, ewentualnie poprzez lokalizację ekranów akustycznych oraz stosowanie „cichych nawierzchni" drogowych takich jak: asfalt porowaty (PA), dwuwarstwowe nawierzchnie porowate, MNU- mieszanka o nieciągłym uziarnieniu lub SMA- mastyks grysowy, mieszanka z dodatkiem gumy) lub jeszcze innych środków technicznych, technologicznych i organizacyjnych niwelujących to negatywne oddziaływanie.

Należy zwrócić uwagę, by na etapie tworzenia planów miejscowych, lokalizacja infrastruktury drogowej była dokładnie ustalona, a w nim uwzględnione tereny podlegające ochronie przed hałasem. Stąd należy zwrócić uwagę na przeznaczenie określone w projekcie planu ogólnego stref komunikacyjnych. Postulowane jest, aby tereny podlegające ochronie przed hałasem (określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 112) przebiegały w maksymalnej możliwej odległości od terenów intensywnej uciążliwości komunikacyjnej. W celu ich uniknięcia lub minimalizacji niezbędne będzie stosowanie odpowiednich środków organizacyjnych, technicznych i technologicznych (ciche nawierzchnie, ronda, ekrany akustyczne, wydzielenie terenów zieleni izolacyjnej). W celu poprawy higieny powietrza należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń za pomocą stosowania do celów grzewczych technologii opartej o przepisy odrębne m.in. uchwała Nr XX/303/20 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2020 r. poz. 5935) a także jej zmianą Uchwała nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej a także tzw. uchwała smogowa - uchwała nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Jedyne uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m.in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych), bądź w projektowanych strefach gospodarczych. Z tego względu należy zawrzeć odpowiednie zapisy ograniczające emisję przy sporządzaniu planów miejscowych dla tych terenów. Dodatkowo plan ogólny dopuszcza na części terenów lokalizację terenów elektrowni słonecznej, wiatrowej oraz biogazowni, których realizacja przyczyni się do ograniczania emisji zanieczyszczeń w wyniku spalania paliw konwencjonalnych

Realizacja ustaleń projektu Planu ogólnego gminy Sokolniki będzie oddziaływać na kształtowanie klimatu akustycznego gminy przede wszystkim poprzez realizację nowego zainwestowania na obszarach dotąd niezabudowanych, jak również realizację nowych elementów układu komunikacyjnego oraz sieci infrastruktury. Źródłem hałasu będzie przede wszystkim eksploatacja nowych elementów układu drogowego, a także zwiększenie natężenia ruchu kołowego, związanego z obsługą komunikacyjną nowych terenów zabudowanych i zagospodarowanych. Również samo użytkowanie nowych terenów zabudowy usługowej czy gospodarczej może powodować emisję hałasu wynikającą ze specyfiki prowadzonej na danym terenie działalności gospodarczej. Największym emitorem hałasu będzie teren drogi ekspresowej S8 przebiegającej liniowo ze wschodu na zachód.

6.2. Oddziaływanie na warunki wodne

Wprowadzone ustalenia planu ogólnego nie określają zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, jednak poprzez wyznaczenie odpowiednich stref – adekwatnych do istniejących uwarunkowań hydrograficznych – w sposób racjonalny powinny chronić zarówno powierzchniowy jak i podziemny zasób wodny.

W późniejszym etapie procesu planistycznego tj. w trakcie sporządzania miejscowego planu lub wydawania decyzji ustalających warunki zabudowy winno być określone dla poszczególnych terenów sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami. Ścieki bytowe i komunalne odprowadzane winne być do kanalizacji sanitarnej z ograniczeniem lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto ścieki przemysłowe odprowadzane winne być wyłącznie do kanalizacji sanitarnej, a w przypadku lokalizacji zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe o zanieczyszczeniach przekraczających dopuszczalne normy dla ścieków komunalnych należy na terenie działki inwestora zbudować podczyszczalnię ścieków przemysłowych. W zakresie kanalizacji deszczowej i melioracji docelowo do odwodnienia ulic i placów umiejscowionych na terenie intensywnej zabudowy powinno się przewidzieć do sieci kanalizacji deszczowej (z zainstalowanymi separatorami w ramach obowiązujących przepisów). Dla ulic położonych na obrzeżu większych miejscowości, ciągów pieszo-rowerowych, ulic niepublicznych, czy małych ulic dojazdowych należy przewidzieć odwodnienie w sposób niekonwencjonalny tj. poprzez budowę nawierzchni przepuszczalnych, rowów żwirowych lub odkrytych, czy rynsztoków przykrawężnikowych stosownie do podłoża, zagospodarowania terenu i stosunków gruntowo-wodnych. Ponadto odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów działek budowlanych o funkcji usługowej, w zależności od warunków i możliwości powinny być odprowadzone do sieci kanalizacji deszczowej lub zagospodarowywane w indywidualny sposób, tzn. w razie braku możliwości dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Natomiast na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową należy

dążyć do maksymalnego retencjonowania wód opadowych i roztopowych z możliwością wtórnego ich wykorzystania do celów bytowo-gospodarczych (tj. ograniczyć odprowadzanie wód na rzecz ewaporacji). Plan ogólny umożliwia takie rozwiązanie poprzez zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach zabudowanych a także zachowanie dużego udziału terenu strefy otwartej. Wprowadzenie powyższych zapisów do dokumentów planistycznych niższego szczebla pozwolą, aby stan wód gruntowych nie uległ pogorszeniu w wyniku potencjalnych zanieczyszczeń mogących pochodzić z wprowadzanych zapisami planu ogólnego stref planistycznych o podstawowym profilu związanym z zabudową.

Zabudowa większej liczby terenów może przyczynić się w zakresie wód powierzchniowych do zagrożenia ich zanieczyszczeniami na terenach o nieuregulowanej gospodarce wodno-ściekowej oraz możliwości zmiany kierunku spływu wód opadowych w obszarze wykonywania ziemnych prac budowlanych oraz z terenów zabudowanych i utwardzonych. Wobec czego przy wzroście powierzchni zabudowy na terenie gminy należy w sposób równomierny rozwijać sieć wodociągową oraz sieci kanalizacji ściekowej i deszczowej. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry" zatwierdzonym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 poz. 335) celem środowiskowym wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód powierzchniowych jest:

- → niepogorszenie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,
- → osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- → stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- → odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- → osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Natomiast zgodnie z art. 59 Prawa Wodnego celem środowiskowym dla wód podziemnych jest:

- → zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania lub ich zanieczyszczeń,
- → zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- → ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ze względu na fakt, iż jakość wód podziemnych w JCWPd nr 81 i 82 określono jako dobry wskazane jest przynajmniej utrzymanie tego stanu. Natomiast dla wód powierzchniowych cele środowiskowe zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

W przypadku rozbudowy terenów mieszkalnych oddziaływaniu mogą ulec stacje ujęć wody. Mogą one zostać rozbudowane w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę. Lokalizację takich urządzeń możliwe są dzięki profilom podstawowym, które pozwalają na lokalizację obiektów infrastruktury technicznej.

Projekt planu nie zakłada znaczącego wpływu na zmianę warunków wód podziemnych.

6.3. Wpływ na degradację powierzchni gruntu i gleb

Na terenie gminy Sokolniki nie przewiduje się znaczących przekształceń rzeźby terenu w związku z realizacją nowego planu ogólnego. Zmiany będą dotyczyć głównie obszarów przeznaczonych pod nowe budynki, co wynika z konieczności ich fundamentowania i posadowienia. Takie działania mogą prowadzić do lokalnych przekształceń powierzchni ziemi i gleby, skutkując powstaniem nowych form antropogenicznych, takich jak nasypy, zwałowiska czy powierzchnie niwelowane.

Szczególną uwagę należy zwrócić na przebieg doliny rzeki Strugi Węglewskiej, rzeki Brzeźnicy oraz na dopływy: z Tybli, z Kąt Wachnowskich, ze Śmiechenia. Obszary te, ze względu na ich naturalny charakter, zalewowy charakter oraz fizjograficzne ograniczenia, są generalnie nieprzydatne do zabudowy. Powinny one pozostać w stanie maksymalnie zbliżonym do naturalnego, co pozwoli na ochronę unikalnych walorów przyrodniczych doliny oraz wsparcie dla stabilizacji ekologicznej tego terenu.

Tereny wzdłuż głównych dróg ze względu na korzystne warunki fizjograficzne i przewietrzanie, są najlepszymi miejscami do rozwoju nowej zabudowy. Tereny te pozwalają na efektywną lokalizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a jednocześnie minimalizują negatywny wpływ na środowisko – dogęszczanie terenów już częściowo zabudowanych.

W centralnej części gminy przy węźle drogi ekspresowej S8 zaproponowano lokalizację zabudowy związanej z działalnością gospodarczą co pozwoli na maksymalne wykorzystanie już istniejącej infrastruktury technicznej tego regionu.

Tereny górnicze eksploatowane winny być użytkowane w sposób zgodny z przepisami odrębnym. W sytuacji zawieszenia działalności wydobywczej teren powinien być rekultywowany w kierunku leśnym. Działania zaproponowane w planie ogólnym są zgodne z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co minimalizuje wpływ na środowisko i zapewnia zrównoważony rozwój gminy. Wprowadzenie stref o różnorodnych funkcjach, z uwzględnieniem ochrony terenów zielonych i rekultywacji, wspiera równowagę pomiędzy rozwojem a ochroną przyrody.

6.4. Oddziaływanie na szatę roślinną, populacje zwierząt, grzybów i porostów, a także na formy ochrony przyrody, w tym na różnorodność biologiczną

Ochrona środowiska na obszarze objętym opracowaniem opiera się na ustaleniach dotyczących udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenie przeznaczonym pod zabudowę oraz wyznaczeniu na obszarze obecnie niezagospodarowanym, zielonym – strefy otwartej, dla której profil podstawowy to m.in: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód. Plan ogólny zachowuje w dużej większości istniejące skupiska leśne, w całości zachowuje tereny wód, pozwoli na zachowanie ciągłości biologicznej we wsiach (w tym zachowanie korytarzy ekologicznych oraz wzdłuż rzek Strugi Węglewskiej i Brzeźnicy).

Istotnym zagadnieniem przy oddziaływaniu na szatę roślinną jest wystrzeganie się na obszarze opracowania wprowadzania nasadzeń gatunków obcych i inwazyjnych (wśród nich to m.in. czeremcha amerykańska, dąb czerwony, niecierpek drobnokwiatowy). Takie zapisy winny znaleźć się na etapie sporządzania dokumentacji planistycznej niższego szczebla (planów miejscowych czy decyzji ustalających warunki zabudowy).

Proponowane funkcje terenów, zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego, nie powinny negatywnie oddziaływać na formy ochrony przyrody – w przypadku gminy Sokolniki są to pomniki przyrody – zlokalizowane na terenach przeznaczonych jako strefa otwarta oraz strefa zieleni i rekreacji oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, rezerwatu Przyrody „Ryś" – zlokalizowany na terenach przeznaczonych w większości jako strefa otwarta na północy gminy. Realizacja zapisów planu wpłynie na faunę obszarów analizowanych poprzez potencjalne zwiększenie udziału zabudowy (w nowo wyznaczanych strefach zabudowy). Należy jednak zauważyć, że planowana zabudowa uwzględnia zasadę zrównoważonego rozwoju, gdyż zachowuje część terenów biologicznie czynnych. Ze względu na umiarkowany wpływ czynnika antropogenicznego, występowanie unikalnych form ochrony przyrody – Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, rezerwatu Przyrody „Ryś" czy oraz wiele terenów otwartych przestrzennie, teren ten stanowi miejsce migracji dużych zwierząt. Zachowanie jako strefy otwartej

korytarza ekologicznego Lasy Kaliskie Sieradzkie, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, rezerwatu Przyrody „Ryś” oraz tereny doliny rzeki Strugi Węglewskiej i Brzeźnicy.

Ochrona gatunków wymienionych w pkt 4.7 następuje zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) objętych ochroną ścisłą lub częściową, obowiązuje szereg zakazów i nakazów, które w przypadku zaobserwowania tych gatunków muszą być bezwzględnie przestrzegane. Część projektowanych stref planistycznych – są funkcjami mogącymi generować pewne uciążliwości dla tych gatunków, dlatego należy, szczególnie w czasie budowy, przestrzegać okresów lęgowych oraz stosować rozwiązania technologiczne ograniczające hałas.

Wprowadzenie wszelkiego zainwestowania pozostaje nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Proponowane zmiany zawarte w omawianym dokumencie nie wpłyną na rozerwanie siedlisk, gdyż nie mają one charakteru wielkoskalowego, a rozbudowa będzie po wprowadzeniu planu ogólnego przebiegać w sposób bardziej kontrolowany. Niemniej każde nowe zainwestowanie na terenie niezagospodarowanym przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie, ważnych z punktu widzenia różnorodności biologicznej. Z tego względu istotne jest, by w późniejszych ustaleniach planistycznych (miejscowych planach, czy decyzjach ustalających warunki zabudowy) w miarę możliwości zawrzeć odpowiednie zapisy chroniące bioróżnorodność gminy Sokolniki m. in. poprzez zapisy takie jak:

- → utrzymywanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych w formie korytarzy zieleni,
- → zachowanie odległości zabudowy od akwenów wodnych, pozwalającej utrzymać równowagę ekologiczną,
- → zachowanie ciągłości ochrony systemów terenów otwartych, ciągów ekologicznych, parków i terenów rekreacyjnych oraz terenów rolnych,
- → zachowanie i ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin rzek Struga Węglewska i Brzeźnica poprzez odpowiednie kształtowanie ich struktury przyrodniczej (wyłączanie z zadrzewień i zalesień terenów łąk i pastwisk, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu),
- → zachowanie i ochronę przeciwerozyjną zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, miedz, żywopłotów, pasm łąk, drobnych płatów roślinności bagiennej, niewielkich śródpolnych zbiorników wodnych i mokradeł stanowiących miejsca ostojowe dla zwierząt i roślin,
- → w miarę możliwości przestrzennych stosowanie zasady omijania istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu, budowie i przebudowie dróg, po uprzedniej inwentaryzacji,
- → bezwzględna ochrona pomników przyrody, Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, oraz Rezerwatu przyrody „Ryś”, Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Park zabytkowy w miejscowości Sokolniki”,

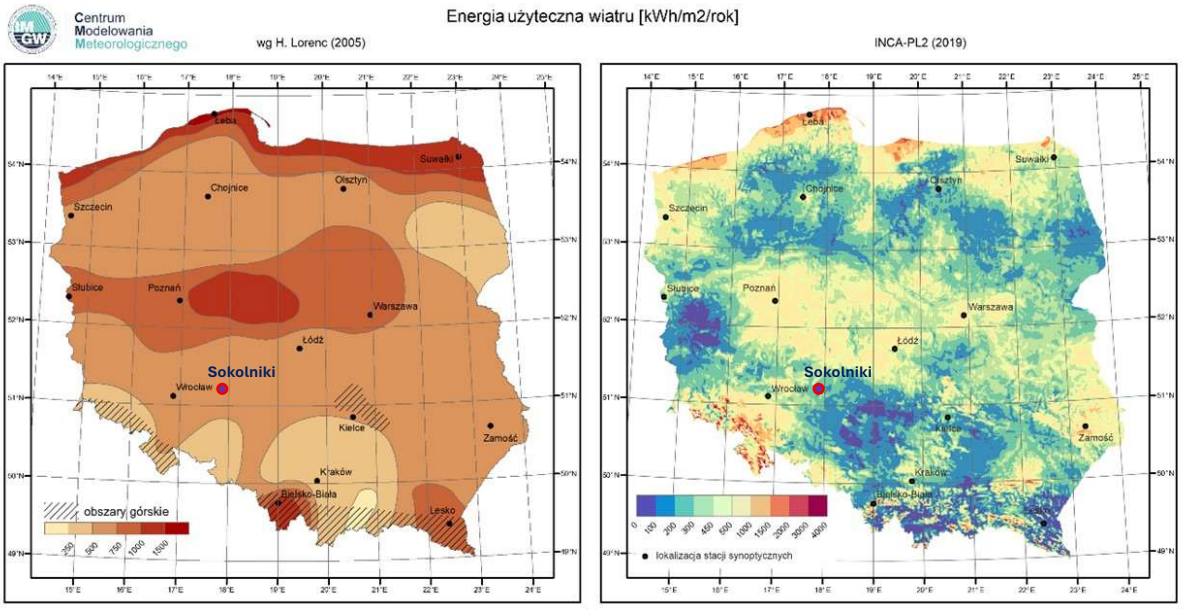
→ bezwzględna ochrona drzewostanów większych skupisk zieleni o charakterze parkowym,

→ stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na terenach ogrodów prywatnych przy zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej oraz na terenach parków i placów publicznych.

Przy wprowadzaniu nowej roślinności na obszarze opracowania należy wystrzegać się nasadzeń gatunków obcych i inwazyjnych (wśród nich to m.in. czeremcha amerykańska, dąb czerwony, niecierpek drobnokwiatowy).

Dopuszczenie realizacji odnawialnych źródeł energii w wybranych strefach otwartych, zabudowy zagrodowej i usługowej może mieć negatywny wpływ na migrację zwierząt, siedliska ptaków i ich przemieszczania. Wpływ ten nie będzie znaczący ze względu na średnie warunki wiatrowe i stosunkowo niska energia użyteczna wiatru w tym regionie.

Ryc. 4 Energia użyteczna wiatru na poziomie 10 m n.p.g w terenie otwartym na obszarze Polski [kWh/m2/rok] na podstawie pomiarów z sieci synoptycznej IMGW-PIB (1971-2000)

Źródło: Atlas red. Lorenc 2005 i dane INCA-PL2 (2019)

6.5. Przewidywane znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz ich integralność

Plan ogólny gminy Sokolniki nie będzie oddziaływał na cele, obiekty i obszary ochrony NATURA 2000. Na terenie gminy nie występują ww. tereny. Najbliżej zlokalizowane tereny przyrodnicze NATURA 2000 występują w odległości 9,8 km w kierunku północno-zachodnim – Torfowiska nad Prosną o powierzchni 93,16 ha.

6.6. Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego wpłynie na krajobraz gminy poprzez przekształcenie części terenów naturalnych, takich jak nieużytki, grunty rolne czy obszary zieleni, na tereny zabudowy. Zmiany te będą miały charakter lokalny, głównie w miejscach, gdzie przewidziano strefy intensywniejszych przekształceń. W tych obszarach może nastąpić miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej. Niemniej jednak projektowane zmiany uwzględniają istniejącą zabudowę, stanowiąc jej uzupełnienie lub rozszerzenie, co pozwala zachować spójność krajobrazu zurbanizowanego. Plan ogólny wprowadza zapisy dotyczące parametrów zabudowy, takich jak jej intensywność i wysokość, które zostały dostosowane do istniejącego charakteru otoczenia. Dzięki temu zachowany zostanie ogólny wizerunek terenów zabudowanych gminy, z uwzględnieniem jego specyfiki i walorów krajobrazowych. Istotnym elementem planu jest ochrona ciągłości systemu przyrodniczego oraz charakterystycznej topografii terenu. Wprowadzone w planie ustalenia strefowe umożliwią harmonijne zagospodarowanie terenów, minimalizując negatywny wpływ na układy ruralistyczne oraz walory krajobrazowe. W celu poprawy estetyki oraz jakości przestrzeni zurbanizowanej, plan przewiduje wyznaczenie odpowiednich stref i ich rozszerzenie poprzez dodatkowe profile. Działania te mają na celu stworzenie spójnych obszarów zieleni urządzonej i krajobrazowej, które harmonijnie połączą nowo powstające tereny zabudowy z otaczającymi obszarami zielonymi. Kluczowe miejsca, takie jak panoramy, punkty widokowe czy tereny eksponowane, zostaną objęte ochroną przed ingerencją elementów obcych, takich jak sieci infrastruktury technicznej, tablice reklamowe czy nietypowa zabudowa.

Ustanowione profile dodatkowe pozwalające na realizację odnawialnych źródeł energii będą oddziaływać na krajobraz środowiskowy i kulturowy gminy Sokolniki. Możliwość realizacji elektrowni słonecznych zastosowano w strefach usługowych: **1SU, 3SU, 4SU, 7SU-13SU, 15SU, 16SU, 19SU-27SU**. W zapisach planu ogólnego wskazano możliwość realizacji tego typu odnawialnych źródeł energii na dachach budynków raz blisko otoczenia zurbanizowanego w celu skupiania terenów już narażonych na antropogeniczne działania.

Na terenie strefy otwartej **31SO i 32SO** leżącej w na obszarze OChK Dolina Prosny i Rezerwacie Przyrody „Ryś" nie wprowadzono żadnej z form OZE w celu maksymalnego zminimalizowania jakiekolwiek oddziaływania metod uzyskiwania energii mogących wpływać negatywnie na krajobraz przyrodniczy czy ingerowanie w świat zwierzęcy. Ograniczono również występowanie elektrowni wiatrowej na terenach strefy otwartej **1SO-4SO.**

Z kolei na pozostałych terenach strefy otwartej od 5SO do 30SO w profilu dodatkowym umożliwiono realizację odnawialnych źródeł energii jednakże wskazano, że na etapie sporządzania miejscowego planu tereny podlegające poniższym parametrów nie będą mogły zrealizować odnawialnych źródeł energii tj. zakaz realizacji OZE na terenach

leśnych i zadrzewionych oznaczonych w klasyfikacji jako Ls, terenów gruntów rolnych klasy I-III, na obszarze korytarza ekologicznego Lasy Kaliskie Sieradzkie, oraz na obszarze wzdłuż cieków i rzeki Strugi Węglewskiej, Brzeźnicy w odległości co najmniej 1000 m od terenu dolinnego w celu zachowania naturalnego przebiegu i środowiska przyrodniczego. Gmina Sokolniki ma przeważające gleby klas niższych co oznacza, że potencjalne realizacji odnawialnych źródeł energii nie będą kolidować z ochroną gruntów klas chronionych I-III.

Zgodnie z programami europejskimi i krajowymi na terenie gminy nie wprowadza się całkowitego ograniczenia realizacji odnawialnych źródeł energii. Ustalenia dotyczące możliwości odnawialnych źródeł energii głównie zależą głównie od ustaleń szczegółowych zawartych w planowanych planach miejscowych zgodnie z przepisami odrębnymi.

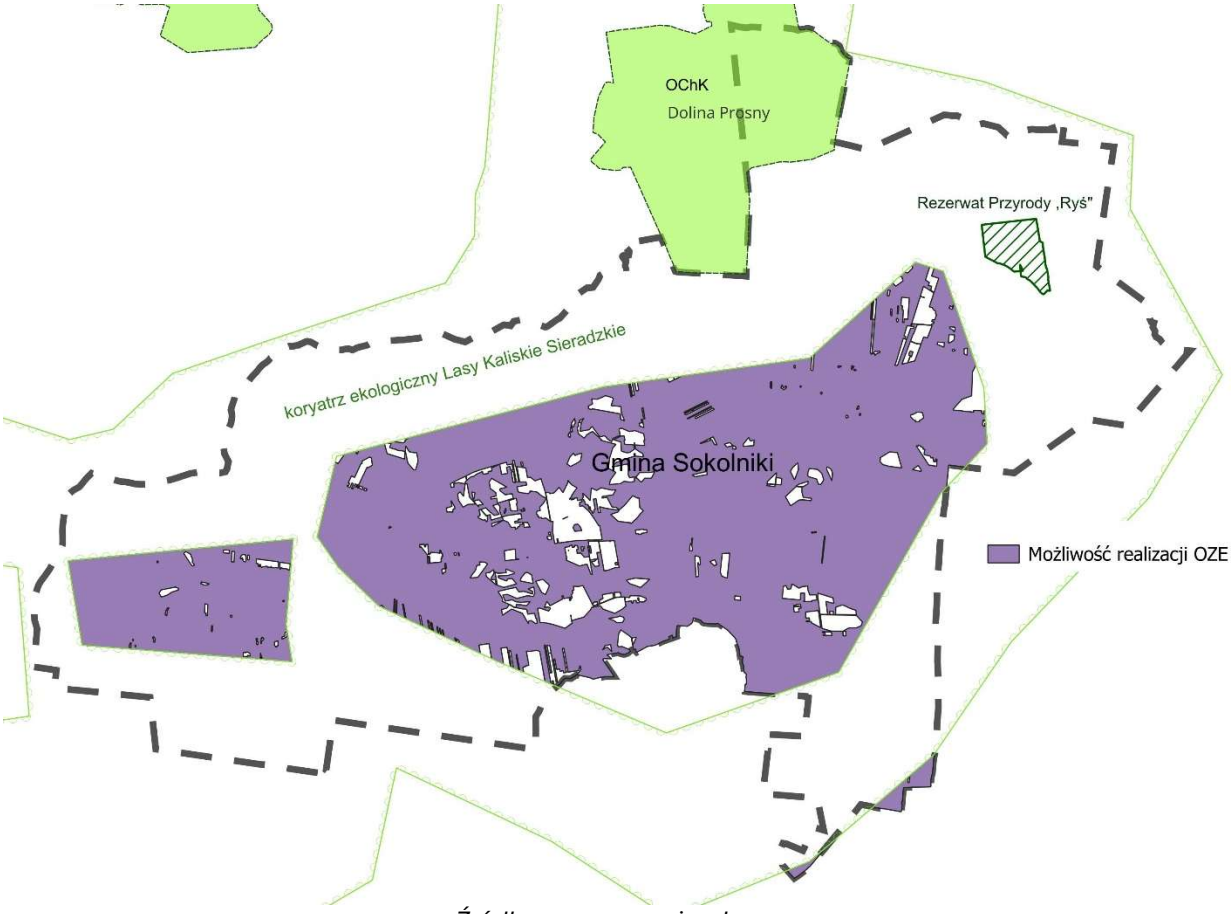
Analiza przyrodnicza związana z realizacją odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Sokolniki

Realizacja elektrowni wiatrowej, słonecznej, geotermalnej i wodnej na terenie gminy Sokolniki odbywać się będzie wyłącznie na terenie stref otwartych oraz przy spełnieniu wymagań realizacji na podstawie niniejszego planu ogólnego tj. elektrownie wiatrowe, słoneczne, geotermalne i wodne nie będą możliwe do realizacji na terenie:

- → zalesionym i zadrzewionym oznaczonym w klasyfikacji jako Ls,
- → gruntów rolnych klasy I-III,
- → korytarza ekologicznego Lasy Kaliskie Sieradzkie,
- → dolin rzeki Strugi Węglewskiej i rzeki Brzeźnicy w odległości co najmniej 1000 m.

Poniżej przedstawiono schematyczną możliwość realizacji potencjalnych elektrowni na terenie gminy Sokolniki. Obszar oznaczony fioletowym kolorem umożliwia realizację OZE w przyszłych planach miejscowych.

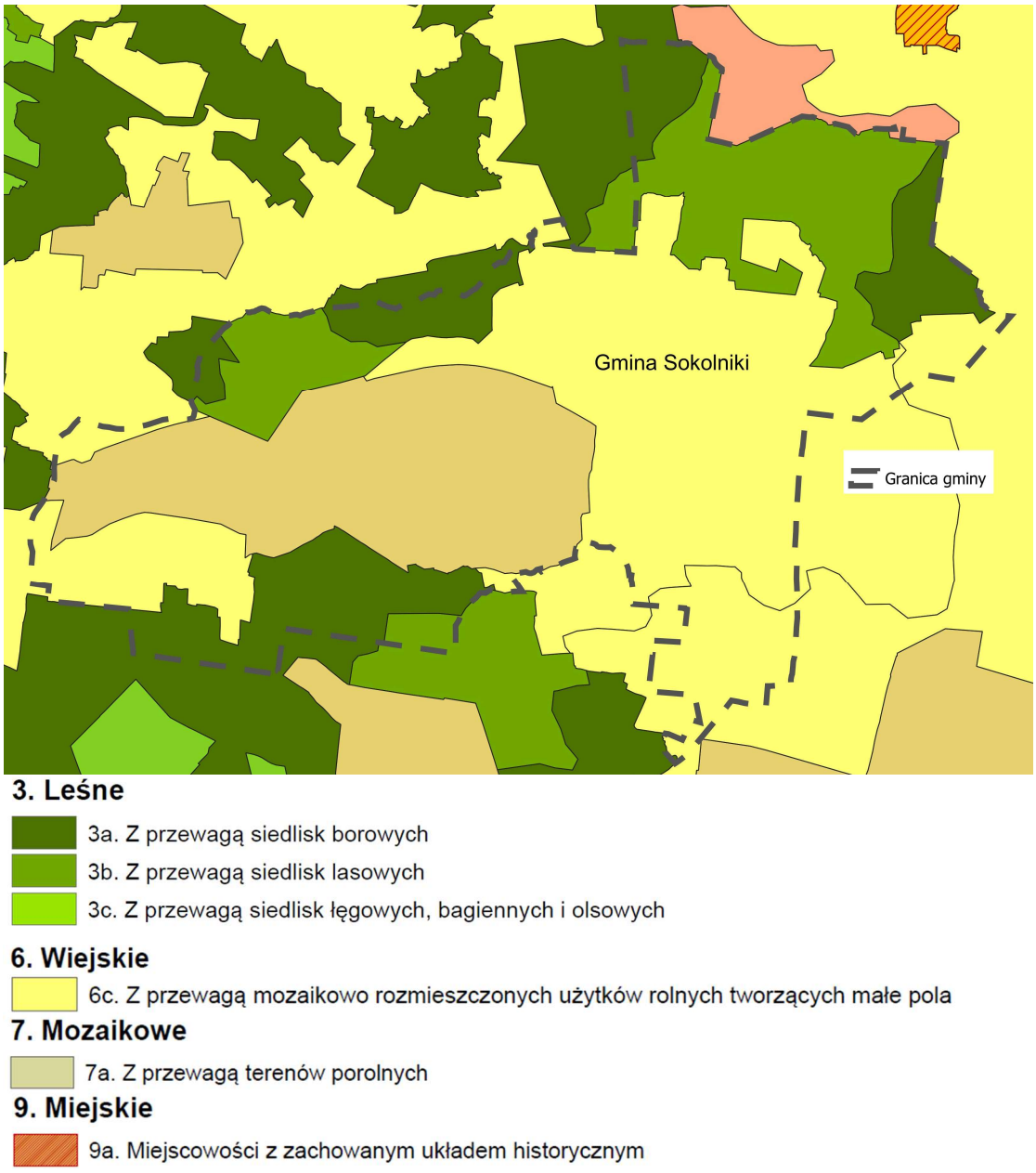
Ryc. 5 Mapa ukazująca potencjalne możliwości realizacji OZE na terenie gminy Sokolniki

Źródło: opracowanie własne

W związku z audytem krajobrazowym województwa łódzkiego poniższa **ryc. 6** przedstawia położenie gminy pod kątem niniejszych krajobrazów. Jak wynika z opisów krajobrazów 6c i 7a występują na ich terenie „obiekty infrastruktury technicznej np. energetyki wiatrowej" co jasno wskazuje na możliwość lokowania takich typów odnawialnych źródeł energii a które nie godzą w środowisko naturalne.

Ryc. 6 Gmina Sokolniki na tle krajobrazów wymienionych w Audycie Krajobrazowym województwa Łódzkiego z 2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy krajobrazów priorytetowych

Podkreśla się, iż parametry szczegółowe wskazane na etapie realizacji planu miejscowego będą musiały spełniać wymogi przepisów zewnętrznych oraz wskazania instytucji opiniujących i uzgadniających. Mając powyższe na uwadze nie dojdzie do sytuacji narażenia stanu środowiska naturalnego czy krajobrazu środowiskowego i kulturowego na negatywne oddziaływanie przedmiotowych elektrowni.

Należy również pamiętać, że zapisy planu ogólnego jedynie otwierają możliwość realizacji odnawialnych źródeł energii dzięki profilom dodatkowym. Nie są one wytycznymi koniecznymi do realizacji.

6.7. Emitowanie pola elektromagnetycznego

Na terenie gminy Sokolniki oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie występuje istniejąca infrastruktura elektroenergetyczna w postaci linii niskiego napięcia, która jest typowym elementem uzbrojenia terenów zabudowy wiejskiej i mieszkaniowej. Linie tego typu charakteryzują się niskim poziomem emisji pól elektromagnetycznych, mieszczącym się w obowiązujących normach środowiskowych i niepowodującym negatywnego wpływu na zdrowie ludzi. Projekt planu ogólnego nie przewiduje lokalizacji instalacji mogących generować ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne. Ustalenia planu ogólnego dopuszczają jedynie rozwój i przebudowę istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej oraz stosowanie indywidualnych źródeł energii, takich jak instalacje fotowoltaiczne, które również nie stanowią istotnego źródła emisji pól elektromagnetycznych. W związku z powyższym należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje powstania nowych źródeł szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego, a istniejąca infrastruktura nie stanowi zagrożenia dla środowiska ani zdrowia ludzi.

6.8. Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu ogólnego oddziałuje na standard życia lokalnej społeczności poprzez wyznaczenie nowych stref zabudowy. Założenia dokumentu celują także w modernizację infrastruktury technicznej i drogowej, co bezpośrednio podniesie komfort mieszkańców. Regulacje te zahamują zjawisko chaotycznego rozprzestrzeniania się zabudowy oraz powstrzymają lokowanie działalności uciążliwej w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. Wytyczne planu, uwzględniające wymogi ochrony środowiska i ładu przestrzennego, stanowią fundament pod zrównoważony rozwój inwestycyjny. W przypadku planowania nowych obiektów usługowych lub produkcyjnych, na etapie planu miejscowego konieczne będzie takie strefowanie działalności, aby zminimalizować konflikty przestrzenne – obiekty o niskiej uciążliwości powstaną w sąsiedztwie domów, natomiast te generujące większe uciążliwości zostaną odpowiednio odsunięte.

Tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny strefy otwartej w profilu dodatkowym dopuszczają realizację terenu biogazowni, który może mieć negatywny odbiór społeczny wśród ludzi jednakże nie będzie się on wiązał z negatywnym oddziaływaniem na zdrowie ludzi i zwierząt. Szczegółowe ustalenia i lokalizację biogazowni czy pozostałych terenów odnawialnych źródeł energii będą stanowić miejscowe palny zagospodarowania przestrzennego dopiero na ich podstawie zostanie wskazane czy zapotrzebowanie na OZE w danym terenie jest konieczne lub nie.

6.9. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki

Projekt planu ogólnego uwzględnia obszary ochrony konserwatorskiej, w tym stanowiska archeologiczne oraz zabytki ujęte w rejestrze i ewidencji. Ochrona dziedzictwa kulturowego została ujęta w dokumencie w sposób ramowy, opierając się

głównie na wyznaczeniu parametrów zabudowy oraz funkcji dla poszczególnych stref planistycznych. Wdrożenie tych ustaleń przełoży się bezpośrednio na podniesienie walorów krajobrazowych i zwiększenie atrakcyjności terenu. Dodatkowo, wyznaczone strefy zaprojektowano z myślą o minimalizacji uciążliwości dla nieruchomości sąsiednich, co gwarantuje zrównoważony rozwój respektujący ład przestrzenny oraz lokalne wartości historyczne.

6.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na terenie gminy Sokolniki występują złoża surowców i obszary górnicze oznaczone na rysunku planu **1SG – 4SG.** W związku z tym projekt planu zakłada ochronę tych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi. Obecnie eksploatowane złoża surowców nie będą negatywnie wpływać na uwarunkowania geologiczne, powodować masowych ruchów ziemi czy tworzeniu się osuwisk.

6.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Ustalenia planu ogólnego gminy Sokolniki nie przewiduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-terminowe, średnioterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne

Na terenie gminy Sokolniki plan ogólny zakłada przyjęcie niżej przedstawionych rozwiązań oraz charakter ich potencjalnego oddziaływania na środowisko.

Tab. 9 Oddziaływanie rozwiązań projektu planu ogólnego na środowisko w podziale na charakter oddziaływania

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	Krótko-terminowy	Długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
zmniejszenie powierzchni obszarów pod zabudowę mieszkaniową	+					+			+	
zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych	+					+				+
zwiększenie powierzchni obszarów zabudowy zagrodowej	+					+				+
zwiększenie powierzchni obszarów zabudowy systemami fotowoltaicznymi (elektrownie słoneczne)	+					+				+
wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska	+			+		+				+
wzrost emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza	+		+	+		+				+
wzrost udziału spalin w zanieczyszczaniu powietrza	+		+			+				+
poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez promowanie ekologicznych rozwiązań tj. ekologicznych nośników energii oraz dopuszczenie źródeł energii odnawialnej	+		+			+			+	
zanieczyszczenia w fazie budowy		+	+		+					+

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	Krótko-terminowy	Długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
pylenie z powierzchni odkrytych, miejsc składowania materiałów sypkich i obiektów w budowie	+				+					
wzrost ilości wytwarzanych odpadów	+		+			+				+
wytwarzanie odpadów budowlanych			+		+					+
wzrost ilości wytwarzanych ścieków	+		+			+				+
wzrost ilości odprowadzanych wód odpadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni	+		+	+						+
zwiększenie ryzyka występowania podtopień i powodzi			+			+				+
rozszerzenie strefy oddziaływania hałasu	+		+			+	+			+
hałas budowlany					+			+		+
generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych		+	+							+
zwiększenie płynności i bezpieczeństwa ruchu wpływające na zmniejszenie zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu		+	+			+			+	
wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi (zabudowa	+				+					+

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	Krótko-terminowy	Długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
kubaturowa, drogi, infrastruktura techniczna, itp.)										
wycinka powierzchni zadrzewionych/leśnych kolidujących z nowym zainwestowaniem	+					+	+			+
wzrost zagrożenia dla świata zwierzęcego ze strony infrastruktury komunikacyjnej	+		+			+	+			+
zmiana szaty roślinnej i krajobrazu naturalnego doliny Strugi Węglewskiej i Brzeźnicy w wyniku realizacji projektowanych zbiorników małej retencji		+	+			+	+			+
fragmentaryczne zakłócenie funkcjonowania środowiska przyrodniczego w trakcie prowadzenia robót budowlanych		+			+			+		+
poprawa funkcjonowania ekosystemów w dnach dolin rzecznych		+	+						+	
poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb w wyniku sukcesywnego dalszego rozwoju kanalizacji sanitarnej		+	+			+	+		+	
poprawa stanu		+	+			+	+		+	

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	Krótko-terminowy	Długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
zdrowotnego ludności wskutek poprawy warunków sanitarnych i higienicznych zamieszkiwania										
poprawa higienicznych warunków życia ludności i pracy	+		+			+	+		+	
poprawa estetyki zabudowy i stanu krajobrazu kulturowego	+		+			+	+		+	
lokalne zmiany jakości krajobrazu			+			+	+		+	+
poprawa stanu technicznej zabudowy objętej ochroną konserwatorską	+					+	+		+	
ryzyko wystąpienia wypadków w czasie budowy		+			+			+		+
wzrost szczelnych powierzchni		+	+			+	+			+
zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	+					+	+			+
mechaniczne przekształcenia pokrywy glebowo-roślinnej w wyniku technicznej zabudowy powierzchni ziemi (pod zabudową, terenami komunikacyjnymi)	+					+	+			+
zmiany fizykochemiczne gleb w obszarze inwestycji infrastrukturalnych i zabudowy: zagrodowej,	+		+			+	+			+

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	Krótko-terminowy	Długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej, produkcyjnej, magazynowej, składowej, elektrowniami słonecznymi										
wstawanie gruntów z wykopów			+		+			+		
zmiana ukształtowania terenu		+	+			+	+			+
lokalne zmiany topoklimatu			+			+	+			+
zwiększenie ryzyka występowania kwaśnych deszczy			+	+						+
kumulacja różnego rodzaju zanieczyszczenia (ścieki, odpady, emisje i hałas komunikacyjny, wibracje, niskie emisje energetyczne pyłowo-gazowe do atmosfery)			+	+						

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń planu ogólnego

7. Analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotnych dla projektu planu ogólnego

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy z zapisami Planu ogólnego gminy. Jednocześnie Plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Uchwalenie planu ogólnego ureguluje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i zasady zagospodarowania, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

Projektowane strefy planistyczne nawiązują do istniejącego przeznaczenia opracowywanego terenu jak i terenów sąsiednich. Jednocześnie wprowadzenie wartości minimalnej powierzchni biologicznie czynnej terenów pod zabudowę pozostawi możliwość przepuszczalności gleb oraz możliwość odprowadzania wód opadowych do wód gruntowych. Zachowanie w znacznej mierze terenów zielonych, lasów, gruntów rolnych (w tym w szczególności gruntów ornych klasy III), łąk, wód na obszarze gminy jako strefy otwartej wolnej od zabudowy również należy pozytywnie ocenić pod względem przyrodniczym.

Głównymi dokumentami, powstałymi na szczeblu gminnym, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz od 1 stycznia 2012 r. wojewódzkie plany gospodarki odpadami. Na obszarze Gminy obowiązywał do roku 2021 „program ochrony środowiska dla gminy Sokolniki na lata 2014-2017, z perspektywą do roku 2021".

Na szczeblu wojewódzkim obecnie funkcjonuje „Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywa do 2032 (przyjęty Uchwałą Nr XIII/160/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.). Celem opracowanego dokumentu są działania prowadzące do zmniejszenia emisji zanieczyszczań do środowiska, poprawy stanu ekologicznego oraz racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych. Program stanowi podstawę wytycznych do celów i zadań na poziomie powiatowym i gminnym w województwie łódzkim. W powyższym dokumencie wskazano szczególną ochroną Parku Zabytkowego w miejscowości Sokolniki ujętego w rejestrze zabytków. Wskazano również iż korzystne warunki

przyrodniczo-glebowe posiada także pas gmin zlokalizowanych w centrum województwa oraz mniejszy obszar kilku gmin znajdujący się w powiecie wieluńskim i wieruszowskim.

Kolejnym ważnym dokumentem stanowiącym o ochronie środowiska jest Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego, uchwalony 15 kwietnia 2025 r. (Uchwała Nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego). Dokument ten zawiera szczegółowe rekomendacje i wnioski dotyczące ochrony oraz kształtowania krajobrazu, w tym wskazania obszarów szczególnie cennych pod względem wartości krajobrazowych.

Na terenie gminy Sokolniki w audycie Krajobrazowym nie wskazano krajobrazów priorytetowych, jednocześnie nie wskazano rekomendacji.

Krajobrazy na terenie gminy Sokolniki:

- Leśne - 3a. Z przewagą siedlisk borowych,
- Leśne - 3b. Z przewagą siedlisk lasowych,
- Wiejskie - 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola,
- Wiejskie - 6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim.

Ze względu na przynależność do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z 28.01.2012),
2. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej Dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 334/17 z 17.12.2010).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu. Działania na rzecz ochrony krajobrazu określa m.in. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98).

Europejska Konwencja Krajobrazowa

Europejska Konwencja Krajobrazowa obejmuje obszary przyrodnicze wiejskie, miejskie i podmiejskie i dotyczy krajobrazów, które mogą być traktowane jako wyjątkowe, jak również krajobrazów pospolitych i zdegradowanych. Celem konwencji jest promowanie ochrony i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu, w tym tworzenie dobrej praktyki krajobrazowej. Sygnatariusze konwencji zobowiązani są do podjęcia działań na rzecz:

- prawnego uznania krajobrazów jako: istotnego komponentu otoczenia ludzi, wyrażenia różnorodności kulturowej i przyrodniczej, podstawy ich tożsamości,
- ustanowienia i wdrożenia polityki w zakresie krajobrazu ukierunkowanej na ochronę, gospodarkę i planowanie krajobrazu poprzez przyjęcie środków specjalnych,
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych stron zainteresowanych zdefiniowaniem i wdrożeniem polityki w zakresie krajobrazu.

Program działań na rzecz ochrony środowiska

Środowiskowa polityka Unii Europejskiej oparta jest obecnie na ósmym Programie działań na rzecz ochrony środowiska (8. EAP), który wszedł w życie 2 maja 2022 r. i którego jednym z kluczowych elementów jest adaptacja do zmian klimatu, powiązana z wieloma innymi aspektami środowiskowymi, takimi jak: ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie oraz zrównoważona ochrona wód. Program określa trzy obszary priorytetowe, w których należy podjąć więcej działań na rzecz przyspieszenia transformacji ekologicznej w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej, nietoksycznej, zasobooszczędnej, bazującej na energii ze źródeł odnawialnych, odpornej i konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym w sposób sprawiedliwy, równy i sprzyjający włączeniu społecznemu, a także ochrony, odbudowy i poprawy stanu środowiska, między innymi poprzez powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej. Wspiera on i wzmacnia zintegrowane podejście do polityki i wdrażania, opierając się na Europejskim Zielonym Ładzie. Wśród celów priorytetowych, które mają zostać osiągnięte do końca 2030 r. r., znajdują się:

- osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,

- wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu,
- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
- ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
- redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Program zawiera wizję na rok 2050, która zawarta została także w poprzednim programie siódmym, w której obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, przywracana jest różnorodność biologiczna, a niskoemisyjny wzrost wyznacza drogę rozwoju globalnego. Dla potrzeb oceny spójności projektu Planu z celami ochrony środowiska przeanalizowano dokumenty zawierające cele środowiskowe istotne dla kształtowania przestrzeni regionu w odniesieniu do następujących obszarów tematycznych: rozwój zrównoważony, zachowanie różnorodności biologicznej, poprawa jakości komponentów środowiska w kontekście jakości życia i zdrowia ludzi. Do najważniejszych obowiązujących dokumentów określających priorytety w zakresie ochrony środowiska należą: Strategia Europa 2020, Agenda Terytorialna UE 2020, Agenda Miejska dla Unii Europejskiej oraz Europejska Konwencja Krajobrazowa. Większość wyznaczonych w nich celów jest istotna z punktu widzenia określenia uwarunkowań oraz kreowania kierunków zagospodarowania przestrzeni. Proekologiczny i prospołeczny wzrost gospodarczy, dla którego opracowywany Plan wskazuje przestrzenne ramy, możliwy będzie m.in. dzięki realizacji ustaleń Strategii Europa 2020, która zakłada rozwój gospodarki bazujący na: wiedzy, niskoemisyjnych i przyjaznych środowisku technologiach, oszczędnym gospodarowaniu zasobami oraz dbałości o spójność społeczną. Od 2011 roku Polska wdrożyła 44% wszystkich skierowanych do niej zaleceń.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030

Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 stanowi plan długoterminowy, którego celem jest ochrona przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Odbudowa bioróżnorodności w Europie powinna się odbyć do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań.

Zaproponowano w niej, jaki wkład UE może wnieść w przyszłe międzynarodowe negocjacje w sprawie globalnych ram bioróżnorodności na okres po 2020 roku. W ramach strategii, stanowiącej zasadniczy element Europejskiego Zielonego Ładu, wspierana

będzie również ekologiczna odbudowa gospodarki w następstwie pandemii COVID-19, która polegać będzie na budowaniu odporności społeczeństwa na zagrożenia takie jak skutki zmian klimatu, pożary lasów, brak bezpieczeństwa żywnościowego, występowanie chorób – w tym poprzez ochronę dzikiej fauny i flory i zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W strategii zawarto konkretne zobowiązania i działania, które należy zrealizować do 2030 r.:

- utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu,
- rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych,
- wprowadzenie środków umożliwiających niezbędną zmianę transformacyjną,
- wprowadzenie środków mających na celu sprostanie globalnemu wyzwaniu, jakim jest zachowanie bioróżnorodności.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Wedle ogólnych założeń Unia Europejska ma stać się społeczeństwem neutralnym klimatycznie, sprawiedliwym i dostatnim z gospodarką nowoczesną, zasobooszczędną, przyjazną środowisku. Unia Europejska postawiła sobie za główny cel osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. poprzez:

- dostarczanie czystej i bezpiecznej energii,
- wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- budynki o niższym zapotrzebowaniu na energię,
- przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność,
- ochronę i odbudowę ekosystemów oraz bioróżnorodności,
- przystosowanie się do zmiany klimatu,
- ochronę zdrowia.

Dla Polski Europejski Zielony Ład jest szansą na przejście na gospodarkę niskoemisyjną i odejście od gospodarki pochłaniającej nieodnawialne zasoby naturalne w wyniku powstającego na podstawie tej strategii Europejskiego Prawa Klimatycznego.

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2030

Agenda Terytorialna 2030 została przyjęta przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny i spójność terytorialną 1 grudnia 2020 roku w Niemczech i stanowi ramy dla działań służących promowaniu spójności terytorialnej w Europie. W agendzie podkreślono znaczenie strategicznego planowania przestrzennego i wyznaczono jego kierunki, które zostały oparte na dwóch nadrzędnych celach: Sprawiedliwa Europa i Zielona Europa, które obejmują sześć priorytetów na rzecz rozwoju terytorium Europy jako całości ze wszystkimi jej obszarami:

- bardziej zrównoważony rozwój terytorialny wykorzystujący różnorodność Europy,
- zbieżny rozwój lokalny i regionalny, mniej nierówności między obszarami,

- łatwiejsze życie i praca ponad granicami państwowymi,
- lepsze, ekologiczne środki utrzymania, neutralne dla klimatu i odporne gminy i regiony,
- silne i zrównoważone gospodarki lokalne w zglobalizowanym świecie,
- zrównoważona łączność cyfrowa i fizyczna obszarów.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022, Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.).

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Dnia 16 lipca 2019 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" – tym samym PEP2030 stało się najważniejszym dokumentem strategicznym w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszych dokumentów do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)" przyjętą 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów. Kierunki działań określone w celach PEP2030 mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto jako trzy pochodne głównego celu, jakim jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Są to „Środowisko i zdrowie" – traktujący o poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, „Środowisko i gospodarka" – uszczegóławiający temat zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz „Środowisko i klimat", który nakreśla działania w ramach łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. PEP2030 określa ponadto dwa cele horyzontalne wspierające powyższe cele środowiskowe: „Środowisko i edukacja", który wiąże się z rozwijaniem kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa oraz „Środowisko i administracja", opisujący działania w ramach poprawy efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Wymienione cele odnoszą się do najważniejszych trendów w obszarze środowiska: przybierającego na znaczeniu negatywnego wpływu środowiska na zdrowie ludzi, zwiększającej się

konkurencji o zasoby, rosnącej presji na ekosystemy, nasilających się skutków zmian klimatu oraz wyczerpywania się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska. Dla każdego z celów szczegółowych wyszczególniono kierunki interwencji, w przypadku celu „Środowisko i zdrowie" są to: zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód, likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. Dla celu „Środowisko i gospodarka" kierunkami działań są: zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa oraz wspieranie wdrażania ekoinnowacji. Dla celu „Środowisko i klimat" działania mają być przeprowadzane w kierunku przeciwdziałania zmianom klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu i zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych. Ponadto dla celu horyzontalnego „Środowisko i edukacja" kierunkiem działania jest edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, a dla celu horyzontalnego „Środowisko i administracja" – usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 („Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r")).

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) jest poprawa jakości powietrza, w szczególności na obszarach, gdzie stwierdzone zostały przekroczenia standardów norm. Dotyczy to zwłaszcza osiągnięcia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków azotu, ozonu i innych substancji szkodliwych w powietrzu (wymaganych przepisami prawa unijnego), a także – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia, w perspektywie do 2030 r. W programie przedstawione zostały:

- propozycje zmian prawa, dotyczące m.in. jakości paliw, wymagań technicznych dla nowych kotłów opalanych paliwami stałymi,
- harmonogram działań (organizacyjnych, inwestycyjnych itp.) niezbędnych do osiągnięcia poprawy jakości powietrza w Polsce,
- podmioty odpowiedzialne za realizację działań (na poziomie rządowym i samorządowym),
- systemy monitorowania realizacji programu (ustalone zostały wskaźniki, które powinny zostać osiągnięte w latach 2018 i 2020),

- możliwe źródła finansowania (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze wojewódzkie, a także środki unijne przeznaczone na ochronę środowiska).

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej, które będą spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028)

Plan określa politykę zagospodarowania wszystkich wytwarzanych odpadów (w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach, przemyśle), która wpisuje się w założenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Przewiduje realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami tj. wg kolejności: zapobieganie powstawania odpadów, przygotowywanie do ponownego użycia (realizacja niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła), recykling i inne procesy odzysku. Za wiodące cele plan przyjmuje: zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami (w tym odpadami z żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji), zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów oraz osiągnięcie odpowiednich poziomu odzysku i recyklingu. W dokumencie zakłada się: przeciwdziałanie nielegalnemu, transgranicznemu przemieszczaniu odpadów, tworzenie synergii pomiędzy nurtem gospodarki o obiegu zamkniętym i unijną polityką klimatyczno – energetyczną, jak również tworzenie praktyk sprzyjających rozwojowi rynku surowców wtórnych.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania planu ogólnego, który wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020 (w trakcie opracowywania Program ochrony i

zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku)

Ponadto w dniu 6 listopada 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020", natomiast w trakcie opracowywania jest „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku". Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 roku.

Projekt planu powiązany jest z powyższym dokumentami, m. in. poprzez wprowadzenie ustaleń dotyczących:

1. Ochrony gleb (wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej);
2. Jakości wód powierzchniowych (w miejscach występowania wód powierzchniowych stojących i płynących wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, wprowadzenie profilu dodatkowego dla poszczególnych stref – tereny wód, dodatkowo określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej);
3. Jakości powietrza (odpowiednia lokalizacja planowanych stref gospodarczych z zachowaniem bufora od terenów zamieszkania).

Opracowywany projekt planu ogólnego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te, jak zostało to wyżej wspomniane, są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

Analizowany projekt planu ogólnego uwzględnia powyższe zapisy poprzez poddanie go ocenie oddziaływania na środowisko, jaką jest także opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków ustaleń planu ogólnego. Jednocześnie w procedurze sporządzania planu ogólnego, jak i prognozy zapewniony jest dostęp społeczeństwa i możliwość konsultacji obu dokumentów. Przeanalizowano również wszystkie aspekty środowiskowe, takie jak wpływ na ewentualne obszary Natura 2000 występujących na terenie opracowania. Dodatkowo w zakresie prognozy został określony monitoring realizacji ustaleń planu i ich wpływ na środowisko przyrodnicze. Jednocześnie określając w projekcie planu szczegółowe parametry zagospodarowania terenu i jego możliwe przeznaczenie wzięto pod uwagę możliwości przyjęcia nowej zabudowy na dany obszar oraz jego chłonność środowiskową.

Ważne również pod względem klimatycznym opracowanie „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (tzw. SPA2020) wskazuje iż skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Przeprowadzone badania naukowe wykazały, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

Przy formułowaniu działań SPA przesądzono, że dokument powinien zawierać różne grupy działań adaptacyjnych m. in. minimalizację podatności na ryzyko związane ze zmianami klimatu, uwzględniając ten aspekt na etapie planowania inwestycji. Projekt planu uwzględnia powyższe założenie, wprowadzając m.in. odpowiednie strefy otwarte wolne od zabudowy i utwardzenie terenu oraz minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, dodatkowo większościowy obszar lasów, występujących na obszarze gminy Sokolniki, zostaje zachowany. Zapewniony planem znaczny udział zieleni w istniejącej i planowanej zurbanizowanej strukturze gminy będzie miał niewymierne pozytywne skutki poprawy klimatu lokalnego, w tym zmniejszenia zjawisk ekstremalnych.

8. Zgodność zapisów projektu planu ogólnego z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Projekt planu zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w planie należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m.in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnienia potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom,

– uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa ta wskazuje na zakres zagadnień, które należy w planie uwzględnić, a analizowany projekt planu ogólnego, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe. W zakresie zasad ochrony środowiska i przyrody w planie:

a) wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy w celu racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi i ograniczenia rozprzestrzeniania się zabudowy;
b) ustalono strefy otwarte wolne od zabudowy na których zachowuje się funkcję gruntów leśnych, rolnych, wodnych, terenów łąk, zieleni naturalnej;
c) dopuszczenie zagospodarowanie zielenią naturalną większości wolnych od zainwestowania fragmentów stref planistycznych;
d) wyznaczono strefy planistyczne dopuszczające zainwestowanie i zabudowę, określając jednocześnie optymalne wskaźniki zabudowy i zachowanie minimalnego udziału biologicznie czynnego na ich terenie zapewniając tym m.in. ochronę krajobrazu środowiska i lokalnych warunków klimatycznych;
e) nie wyznaczono terenów zagrożonych ruchami masowymi, ani terenów na których występują te ruchy z uwagi na brak występowania takich zagrożeń na obszarze gminy.

Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 73 ust. 1 stanowi, że w planie ogólnym należy uwzględniać ograniczenia wynikające z:

1. Ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
2. Utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,
3. Wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,
4. Strategicznych map hałasu,
5. Ustalenia w trybie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087), warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
6. Przepisów ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.

Ad 1) Na terenie gminy Sokolniki występują obszary objęte formą ochrony przyrody (w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2001 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.)) oraz ich otulin – których zachowanie i ochronę określają przepisy odrębne - plan ogólny uwzględnia ich występowanie oraz przebieg.

Ad 2) W planie ogólnym wyznaczono nowe oddzielne strefy gospodarcze z zachowaniem odpowiedniego bufora ochronnego od zabudowy mieszkaniowej. Wyjątek

stanowią istniejące zakłady produkcyjne, i towarzyszące im istniejące zabudowania mieszkaniowe.

Ad 3) Na terenie gminy Sokolniki nie wyznaczono obszarów cichych w aglomeracji lub obszarów cichych poza aglomeracją, z tego względu plan ogólny ich nie uwzględnia.

Ad 4) Na terenie gminy Sokolniki występują strategiczne mapy hałasu, w tym aktualne pomiary hałasu dla dróg wojewódzkich.

Ad 5) Na terenie gminy Sokolniki określono pośrednie strefy ochronne ujęć wód. Z kolei nie wskazano obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

AD 6) Na terenie gminy Sokolniki nie wyznaczono wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, w myśl ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz. U. 2023 poz. 1719).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w planie ogólnym muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, wśród których do najbardziej istotnych należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w gminnych i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Ustalenia analizowanego projektu planu ogólnego nie powinny negatywnie wpływać na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące w sąsiedztwie, jak i na obszarze objętym opracowaniem, gdyż uściślają w zakresie ochrony przyrody warunki, na jakich ma odbywać się zagospodarowanie terenu, istotne dla zachowania siedlisk przyrodniczych.

Analizowany projekt planu ogólnego realizuje inne cele ustawy o ochronie przyrody poprzez m.in.: zachowanie strefy otwartej i jej bioróżnorodności.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Dodatkowo występują ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: Prawo łowieckie, ustawa o ochronie zwierząt, ustawa o lasach, ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu ogólnego

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w gminie Sokolniki, które dotyczą także terenu objętego opracowaniem, wymienić należy m. in.:

- zanieczyszczenie pochodzenia antropogenicznego wód podziemnych,

- zanieczyszczenie pochodzenia rolniczego wód podziemnych i powierzchniowych,
- występowanie charakterystycznych dla terenów zabudowanych gleb antropogenicznych – przekształconych w wyniku działalności człowieka,
- zanieczyszczenia powietrza i wód oraz zagrożenia związane z generowaniem hałasu z terenów komunikacyjnych,
- emisja zanieczyszczeń ze źródeł punktowych: ośrodków osadniczych i rolniczych.

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru położonego w jednostce administracyjnej miejscowo zurbanizowanej, gdzie dokonano już przekształcenia środowiska. Znaczne niezagospodarowane na chwilę obecną tereny zielone i rolne, w tym lasy oraz tereny łąk przebiegające wzdłuż głównych cieków wodnych plan zakłada zachować. Dla jednostek osadniczych – gdzie plan zakłada strefy związane z zabudową i zainwestowaniem najistotniejsze jest ograniczenie zanieczyszczeń przenikających do gleby oraz powietrza, oraz zapewnienie maksymalnej możliwej różnorodności biologicznej. Projekt planu dla terenów wprowadza wymogi i ograniczenia, które zachowują harmonię terenów z otoczeniem oraz nawiązują do obecnie obowiązujących przepisów oraz standardów ochrony środowiska.

10. Rozwiązania eliminujące, ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

W związku z powyższym w wyniku zagospodarowaniu gminy Sokolniki zgodnie z ustaleniami planu ogólnego zagrożenia dla środowiska, w tym dla ludzi, nie nastąpią. Realizacja części ustaleń projektu planu będzie jednak ingerowała w środowisko, powodując jego przekształcenia w wybranych częściach gminy Sokolniki. Należy przez to rozumieć w szczególności te tereny, które są przeznaczone pod inwestycje kubaturowe (zabudowa mieszkaniowa, produkcyjna, usługowa i magazynowa itd.), które obecnie pozostają biologicznie czynne.

Biorąc pod uwagę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2015 r. gminy Sokolniki na potrzeby planu ogólnego znaczna część obszarów została przekształcona pod tereny nowej zabudowy mieszkaniowej, co w znaczącym stopniu powinno pozytywnie wpłynąć na stan i funkcjonowanie poszczególnych komponentów środowiska oraz gospodarki.

W ramach ograniczeń oraz kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko przy wyznaczaniu w projekcie planu ogólnego stref planistycznych uwzględniono założenia i ustalenia obowiązującego dokumentu Studium uikzp z 2015 r., które wpłyną pozytywnie na stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego gminy Sokolniki:

- ochronę korytarzy ekologicznych ponadlokalnego i lokalnego,
- pozostawienie obniżeń podmokłych w dotychczasowym użytkowaniu tj. trwałych użytków zielonych,
- ochronę Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny,
- ochronę Rezerwatu przyrody „Ryś”,
- ochronę lasów poprzez obowiązek prowadzenia zadań zachowawczych i pielęgnacyjnych, oraz zakaz zabudowy ,
- wskazanie terenów przeznaczonych do dolesień obejmujących grunty rolne słabo przydatne do produkcji rolnej oraz niestanowiące złóż surowców mineralnych ,
- ochronę pozostałych terenów zieleni, w tym zieleni towarzyszącej obszarom zruralizowanym (parki, cmentarze),
- ochronę gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych tj. III klasy najbardziej przydatnych do intensywnej produkcji rolnej,

- ochronę gleb organicznych,
- wskazywanie terenów przeznaczonych do zabudowy z uwzględnieniem zidentyfikowanych uwarunkowań ekofizjograficznych,
- respektowanie zasad ochrony w odniesieniu do obiektów i terenów objętych ochroną prawną,
- poprawę jakości i ochronę wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawę i utrzymanie jakości powietrza,
- ochronę przed hałasem,
- ochronę powierzchni ziemi i gleb,
- wykorzystywanie alternatywnych źródeł pozyskiwania energii,
- umożliwienie zagospodarowania terenów przy węźle drogi S8 na działalność o charakterze usługowo-przemysłowym,
- propagowanie różnych form działań proekologicznych, takich jak m. in.: segregacja odpadów, dzięki czemu pozyskać można szereg cennych surowców wtórnych zmniejszając jednocześnie ilości składowanych odpadów .

Gmina Sokolniki, planując swoje zagospodarowanie, powinna uwzględnić cele ochrony środowiska określone zarówno na poziomie województwa łódzkiego, jak i powiatu wieruszowskiego. Szczegółowe działania na rzecz ochrony przyrody powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych gminy na wyższym szczeblu jakim są plany miejscowe.

Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska i zdefiniowane na jej podstawie uwarunkowania środowiskowe dla rozwoju zagospodarowania gminy opisane we wcześniejszych rozdziałach pozwalają na sformułowanie poniższych wytycznych, które winny być respektowane w opracowaniach z zakresu planowania przestrzennego na poziomie planów miejscowych.

Obejmują one:

- ochronę Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny rzeki Prosny,
- ochronę Rezerwatu przyrody „Ryś”,
- ochronę ponadlokalnego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym – Lasy Kaliskie i Sieradzkie oraz korytarz Wieruszów,
- ochronę doliny Strugi Węglewskiej i jej dopływów, będącej głównym korytarzem ekologicznym gminy; w jej obrębie należy wprowadzić zakaz zabudowy oraz wykluczyć zagospodarowanie doliny zwartą zielenią wysoką (z dopuszczeniem ażurowej), należy ograniczyć wszelkie zmiany w ukształtowaniu terenu (np. regulacje koryta rzeki), które mogą doprowadzić do niszczenia naturalnego kształtu doliny,
- wykluczenie z nowej zabudowy terenów pozostałych obniżeń dolinnych, w tym pradolin Strugi Węglewskiej, Brzeźnicy i Dopływu z Żurawin,
- w miarę możliwości tworzenie wzdłuż dolin rzek i cieków ciągów zieleni w celu kształtowania korytarzy wentylacyjnych oraz zachowania przestrzennej ciągłości obszarów aktywnych biologicznie umożliwiając swobodną migrację flory i fauny,

- ochronę ekosystemów łąkowych i bagiennych przed przekształceniami (melioracjami),
- ochronę gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych tj. III klasy, które poza wyjątkowymi sytuacjami, co do zasady powinny być objęte zakazem zabudowy i przeznaczone do intensywnej produkcji rolnej oraz ochronę gleb organicznych, zgodnie z wytycznymi ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- ograniczenie przeznaczania zmeliorowanych użytków rolnych na inne cele niż rolnicze (poniesione nakłady przez Skarb Państwa na wykonanie urządzeń melioracyjnych nie będą przynosiły zakładanych efektów),
- ochronę lasów poprzez obowiązek prowadzenia zadań zachowawczych i pielęgnacyjnych oraz zakaz melioracji i zabudowy,
- wskazanie terenów przeznaczonych do dolesień, obejmujących nieużytki i grunty rolne słabo przydatne do produkcji rolnej oraz terenów wzgórz kemowych niestanowiących złóż surowców mineralnych,
- ograniczenie terenów dla nowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz przeznaczonej dla działalności gospodarczej w pierwszej kolejności do terenów najsłabszych klas bonitacyjnych lub uzupełnień istniejącej zabudowy, należy ograniczać lokalizację zabudowy na terenach o płytkim zaleganiu wód gruntowych lub stosować zabudowę bez podpiwniczenia,
- ze względu na charakter zagospodarowania gminy – duże zainteresowanie nową zabudową, projektowanie nowej zabudowy powinno odbywać się z uwzględnieniem ochrony naturalnych form krajobrazu i kultury regionu,
- ograniczanie lokalizacji inwestycji przyczyniających się do istotnych zmian w środowisku, w tym przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- wskazanie do rekultywacji terenów występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych po zakończeniu ich eksploatacji,
- poprawę stanu czystości wód powierzchniowych (m. in. poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków),
- ograniczanie deficytu wód powierzchniowych poprzez odmulanie istniejących stawów wiejskich i budowę nowych zbiorników wodnych,
- ochronę zasobów ujęć wód podziemnych przed skażeniem poprzez likwidację wszelkich źródeł zanieczyszczeń,
- zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza poprzez likwidację uciążliwych niskich emitorów pyłów i gazów oraz rozpowszechnianie zastosowania zamiennych paliw ekologicznych,
- wprowadzenie zapisu o konieczności dostosowania poziomu hałasu do dopuszczalnych poziomów dla terenów o poszczególnych rodzajach zagospodarowania (zgodnie z obowiązującymi przepisami),
- w odniesieniu do infrastruktury technicznej należy:

- w zakresie gospodarki wodno-ściekowej – w terenach zwartej zabudowy zapewnić kanalizację, w zabudowie rozproszonej wprowadzić indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków,
- preferować bezpieczne ekologicznie nośniki energii cieplnej, wdrażając je w systemach grzewczych lokalnych, małych kotłowniach, szczególnie w strefach o ograniczonym przewietrzaniu.

W zagospodarowaniu poszczególnych terenów należy również uwzględnić zasięg stref ochronnych od istniejących cmentarzy, ujęć wód oraz sieci uzbrojenia.

Lokalizacja zabudowy w sąsiedztwie istniejących sieci infrastruktury technicznej wymaga zachowania określonych przepisami odrębnymi odległości. Powyższe dotyczy również lokalizacji zabudowy usytuowanej w bezpośrednim sąsiedztwie dróg w odniesieniu do ich klasyfikacji.

Oprócz ustaleń zapewniających ochronę środowiska przyrodniczego opracowania z zakresu planowania przestrzennego powinny zawierać także ustalenia z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym w szczególności:

- wskazanie obiektów objętych formami ochrony:
- obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków,
- obiektów i terenów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- obiektów i terenów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków,
- zabytkowych stanowisk archeologicznych,
- ustalenie odpowiednich wytycznych w zakresie ochrony konserwatorskiej ww. obiektów i terenów.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu ogólnego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Projekt planu ogólnego został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska. Realizacja ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga kontroli i oceny jakości poszczególnych elementów środowiska. Do kontrolowania i egzekwowania przestrzegania przepisów ochrony środowiska niezbędna jest wiarygodna wiedza o stanie środowiska, która jest zapewniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W miarę potrzeb możliwe jest tworzenie lokalnych sieci monitoringu zapewniających śledzenie i kontrolowanie wpływu najbardziej szkodliwych punktowych lub obszarowych źródeł zanieczyszczenia.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu są następujące:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę,

- prowadzenie rejestru decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- rejestrowanie wniosków o zmianę funkcji terenu,
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- ocena zgodności wydanych pozwoleń budowlanych z projektem,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu/spadku lesistości),
- określenie powierzchni urządzonych terenów zieleni,
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego; wykonywane raz na 4 lata.

Ponadto metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów dokonanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:

- ocenie jakości powietrza i stanu sanitarnego,
- ocenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- badaniu i ocenie jakości gleb,
- ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
- ocenie systemu gospodarki odpadami; wykonywane raz na rok.

Propozycja wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- zwodociągowanie obszaru gminy (%),
- długość sieci wodociągowej (km),
- liczba gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej (ilość, %),
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej (ilość),
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej (km2, %),
- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- liczba ujęć wody (szt.) i ich wydajność (ilość, m3/h),
- pobór wód na terenie gminy (tys. m3/rok),
- skanalizowanie obszaru gminy (%),
- długość sieci kanalizacyjnej (km),
- liczba gospodarstw podłączonych do kanalizacji (ilość, %),
- liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (ilość),

- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej (km2, %),
- gospodarstwa podłączone do kanalizacji (ilość, %),
- gospodarstwa podłączone do bezodpływowych zbiorników na nieczystości (szambo) (ilość, %),
- liczba przydomowych/przyobiektowyh oczyszczalni ścieków (szt.),
- ilość ścieków odprowadzanych z terenu gminy (tys. m3/rok),
- jakość wód Strugi Węglewskiej, Brzeźnicy,
- długość rowów melioracyjnych (km),
- stan techniczny rowów melioracyjnych,
- powierzchnia zmeliorowana gminy (m2),
- wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz stanu imisji (liczba punktów pomiarowych, w których notowane są przekroczenia norm stężeń (Mg/rok)),
- liczba zmodernizowanych systemów ciepłowniczych (szt.),
- liczba instalacji ogrzewania wykorzystujących odnawialne źródła energii (energia wodna, wiatrowa, geotermalna, słoneczna, biomasy (szt.)) oraz jej udział w ogóle (%),
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o paliwa o niskim wskaźniku emisyjnym (szt.) oraz jej udział w ogóle (%),
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o źródła powodujące niską energię (węgiel kamienny) (szt.) oraz jej udział w ogóle (%),
- ilość wytwarzanych odpadów ogółem i na jednego mieszkańca (Mg/rok, kg/mieszkańca/rok),
- odsetek odpadów komunalnych składowany na wysypiskach (%),
- poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- ilość zestawów pojemników do segregacji (szt.),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni gminy (%),
- wskaźnik lesistości (%),
- liczba wyciętych/posadzonych drzew na terenie gminy (szt.),
- powierzchnia wyciętych/posadzonych krzewów na terenie gminy (m2),
- powierzchnia obszaru gminy objęta formami ochrony przyrody (%),
- liczba pomników przyrody w gminie (szt.),
- przyrost obiektów i terenów objętych prawną ochroną przyrody (szt., %),
- uciążliwość akustyczna drogi ekspresowej S8,drogi krajowej nr 75 oraz drogi wojewódzkiej nr 482 na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ (dB),
- liczba pojazdów korzystających z dróg (szt.) i ich przyrost (%),
- długość dróg gminnych (km),
- długość zmodernizowanych dróg gminnych (km),

- długość ścieżek rowerowych (km),
- liczba miejsc parkingowych na obszarze gminy (w tym sezonowych obsługujących ruch turystyczny) (szt.),
- ilość stacji bazowych telefonii komórkowych (szt.),
- udział gospodarstw posiadających atesty ekologiczne w ogólnej liczbie gospodarstw (%),
- powierzchnia terenu zrehabilitowanego, zrekultywowanego (m2),
- ilość akcji ekologicznych (szt.),
- liczba wniosków złożonych do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o udzielenie pomocy finansowej (w tym o przyznanie promes dofinansowania).

Systematyczna kontrola stanu i funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w obrębie analizowanego obszaru oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie w znaczącym stopniu ograniczy oddziaływanie analizowanego obszaru na środowisko gruntowo-wodne oraz na tereny sąsiednie.

Za monitoring poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialny jest przede wszystkim Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Dane z zakresu ochrony przyrody zapewniają Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych. Jednostkami wspomagającymi zapewniającymi informacje są m.in. urzędy wojewódzkie, starostwa powiatowe, zarządy dróg, instytucje związane z gospodarką wodną (m.in. RZGW, IMGW) i inne. Wyniki badań prowadzonych przez w/w instytucje są powszechnie dostępne w raportach przez nie opracowanych.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł należy pamiętać, że muszą się one odnosić do analizowanego obszaru – w tym przypadku granic gminy Sokolniki.

Ponadto zgodnie z art. 55 ust. 3. pkt. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940) monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt dokumentu – wójt gminy Sokolniki.

12. Analiza i ocena rozwiązań alternatywnych dla ustaleń projektu planu ogólnego

Niniejszy projekt planu ogólnego określa jedynie kierunek przeobrażeń poszczególnych terenów, natomiast sama realizacja zapisów zawartych w ww. opracowaniu i ich skutek zależy przede wszystkim od stopnia zaangażowania w problemy

ekologiczne gminy Sokolniki władz samorządowych oraz samych inwestorów. Zaproponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

Alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do projektu planu ogólnego byłoby niewprowadzanie proponowanych zmian w analizowanym obszarze i pozostawienie ustaleń obecnie obowiązującego Studium uikzp z 2015 r. co jest niemożliwe ze względów prawnych.

W odniesieniu do pozostałych terenów, zwłaszcza elektrowni słonecznych, nie byłoby to rozwiązanie optymalne, bowiem jest to przeznaczenie uwzględniające działania proekologiczne.

Innym rozwiązaniem jest umożliwienie zmiany poszczególnych funkcji terenów z jednoczesnym wprowadzeniem zapisów zaostrzających kwestie proekologiczne (np. podwyższenie wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, czy obniżenie wskaźnika maksymalnej powierzchni zabudowy). Byłoby to korzystniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, lecz stałyby w sprzeczności z polityką funkcjonalno-przestrzenną gminy wyrażoną w dotychczas obowiązujących dokumentach.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego pozwala stwierdzić, że projekt w optymalnym stopniu spełnia podstawowe wymogi z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego gminy.

13. Streszczenie

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940) dokument jakim jest sporządzane planu ogólnego wymaga przeprowadzenia odrębnego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko projektu ww. planu poprzedzoną uzgodnieniem z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Łodzi i Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Wieruszowie, co do zakresu i stopienia jej szczegółowości oraz obwieszczeniem Wójta Gminy Sokolnik o możliwości składania wniosków do sporządzanej prognozy.

Obecnie politykę przestrzenną i kierunki zagospodarowania przestrzennego w obszarze gminy Sokolniki określa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokolniki zatwierdzone uchwałą Nr VII/28/2015 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 kwietnia 2015 r., które nie jest aktem prawa miejscowego.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024, poz. 1130 z późn. zm.) bez planu ogólnego po 30 czerwca 2026 r. (terminie ustalonym w ustawie z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025, poz. 527)) nie będzie możliwe uchwalenie nowego lub zmiany obowiązującego miejscowego planu ani wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Więc sporządzenie planu ogólnego jest dla gminy konieczne.

Sporządzany obecnie plan ogólny gminy Sokolniki, do którego Rada Gminy Sokolniki przystąpiła uchwałą Nr LXXI/426/24 Rady Gminy Sokolniki z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Sokolniki, po zatwierdzeniu będzie stanowić akt prawa miejscowego, który zastąpi dotychczasowe ww. Studium uikzp z 2015 r.

Należy wskazać, iż forma i zapis tego projektu planu ogólnego wynika wprost z wymagań ww. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i jest znacząca różna od Studium uikzp gminy Sokolniki z 2015 r.

Niemniej jednak ustalenia dotyczące przeznaczenia poszczególnych terenów (poza ograniczeniem terenów przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej i wyznaczeniem pojedynczych nowych terenów o innym przeznaczeniu) oraz ich wpływ na środowisko pozostają zasadniczo aktualne.

Analizowany dokument niemalże na całym obszarze gminy kontynuuje główne kierunki polityki przestrzennej gminy przyjęte w Studium uikzp 2015 r., wprowadzając nieznaczne ww. zmiany wynikające z konieczności dostosowania do obowiązujących przepisów lub stanu faktycznego zagospodarowania oraz planowanych zamierzeń artykułowanych w zgłoszonych wnioskach.

Ze względu na nieznaczący upływ czasu od sporządzenia Studium uikzp z 2015 r. treść prognozy odziaływania na środowisko sporządzonej dla potrzeb ww. studium, jest w zasadniczej mierze aktualna i została wykorzystana w niniejszym opracowaniu.

Niniejsza prognoza jest podzielona na rozdziały, które dotyczą:

- Rozdziały 1-3 zwierają ogólne informacje dotyczące przedmiotu opracowania, podstawy prawnej, cel, zakres i metodyka niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Sokolniki,

  Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Sokolniki. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, głównym celem niniejszego opracowania – prognozy – jest zaprezentowanie społeczeństwu i organom opiniującym ww. projekt, zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji zmiany studium. Celem prognozy jest wstępne ustalenie zakresu uciążliwości dla środowiska, jakie mogą wystąpić pod wpływem ustaleń zmiany studium oraz wskazanie metod ich zmniejszania lub wykluczenia. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na porównaniu funkcjonowania obszaru objętego

opracowaniem pod względem ekologicznym w chwili obecnej, z funkcjonowaniem przewidywanym, jako skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. Niniejszą prognozę opracowano w oparciu o wymogi: ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940).

- Rozdział 4 przedstawia charakterystykę środowiska naturalnego gminy Sokolniki z uwzględnieniem jego stanu faktycznego na dzień sporządzania planu ogólnego,

  Przedstawiono istniejący stan środowiska uwzględniając położenie fizycznogeograficzne gminy, rzeźbę terenu, budowę geologiczną, surowce mineralne, warunki glebowe, warunki wodne (wody powierzchniowe i podziemne, zagrożenie powodziowe), warunki klimatyczne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, walory krajobrazowe oraz powiązania przyrodnicze z otoczeniem. Uwzględniono istniejące obiekty środowiska objęte ochroną prawną, tj. pomniki przyrody oraz projektowane do objęcia ochroną cenne przyrodniczo obszary. Przedstawiono również stan dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Sokolniki.

  Na tle uwarunkowań przedstawiono zagrożenia środowiska, w tym: jakość i źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, roślinności, klimat akustyczny gminy i promieniowanie elektromagnetyczne oraz potencjalne obiekty uciążliwe i nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

- Rozdział 5-12 łączy w sobie zagadnienia dotyczące:
  - celów i ustaleń planu ogólnego - projektowane zagospodarowanie,

  Celem planu ogólnego i jego ustaleń jest zagospodarowanie przestrzenne gminy tak aby umożliwiała ona zrównoważony rozwój dostosowany do potrzeb mieszkańców gminy oraz do jednoczesnej ochrony środowiska naturalnego. Przedstawiono projektowane zagospodarowanie gminy w sposób określony w rozporządzeniu w sprawie planu ogólnego. Na podstawie niniejszego rozporządzenia określono następujące strefy planistyczne:

  1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) – występująca pojedynczo w miejscowości Sokolniki;
  2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) – występująca powszechnie w każdym obrębie geodezyjnym gminy Sokolniki;
  3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ) - występująca powszechnie w każdym obrębie geodezyjnym gminy Sokolniki;
  4) strefa usługowa (SU) – występująca w obrębie geodezyjnym: Ochędzyn Stary, Kolonia Sokolniki, Tyble, Sokolniki, Zdzierczyzna, Walichnowy, Prusak, Pichlice;

5) strefa gospodarcza (SP) – występująca powszechnie w każdym obrębie geodezyjnym;

6) strefa infrastrukturalna (SI) – występująca w obrębie geodezyjnym: Ochędzyn Stary, Kolonia Sokolniki, Sokolniki, Walichnowy, Wyglądacze, Pichlice;

7) strefa zieleni i rekreacji (SN) – występująca w obrębie geodezyjnym: Ochędzyn Stary, Kolonia Sokolniki, Walichnowy, Pichlice

8) strefa cmentarzy (SC) - występująca w obrębie geodezyjnym: Ochędzyn Stary, Kolonia Sokolniki, Sokolniki, Walichnowy, Pichlice;

9) strefa górnictwa (SG) – występująca jedynie w obrębie geodezyjnym: Tyble i Walichnowy;

10) strefa otwarta (SO) – występująca powszechnie w każdym obrębie geodezyjnym;

11) strefa komunikacyjna (SK) – występująca powszechnie w każdym obrębie geodezyjnym (z wyjątkiem obrębu Zdzierczyzna i Wyglądacze)

– <u>opis potencjalnych skutków realizacji planu ogólnego na środowisko naturalne,</u>

W ramach realizacji planu ogólnego nastąpią zmiany w środowisku naturalnym dotyczące w szczególności zmian gruntu związanych z posadowieniem nowych zabudowań związanych z budownictwem mieszkalnym, rolniczym i gospodarczym. Projektowanie zagospodarowanie wpłynie na istniejące na danym obszarze ekosystemy i otaczający krajobraz – tereny otwarte zostaną częściowo zabudowane. Przekształcenie terenów dziś otwartych, użytkowanych rolniczo na tereny zabudowane może wpłynąć negatywnie na szatę roślinną oraz zwierzęta na nich bytujące – np. zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, zabudowa, powstawanie ogrodzeń, skomunikowanie obszaru. Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna wpłynąć na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Ruch komunikacyjny będzie miał wpływ na immisję zanieczyszczeń produktów spalania paliw na tereny położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie oraz na rodzaj i poziom hałasu – szczególnie w obrębie drogi ekspresowej S8, drogi krajowej nr 74 oraz drogi wojewódzkiej 842. Na obszarze gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby przy respektowaniu przepisów powodować zanieczyszczenie gleby lub ziemi. Projektowane zagospodarowanie może wiązać się z emisją pól elektromagnetycznych – np. prowadzenie nowych odcinków sieci elektroenergetycznych, urządzenia fotowoltaiczne. W ramach obszaru objętego projektem planu ogólnego będą wytwarzane odpady związane z pobytem ludzi, odpady związane z eksploatacją obiektów, odpady związane z funkcjonowaniem ewentualnej działalności usługowej. Na skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego nieznacznie zwiększy się emisja gazów i pyłów do powietrza, wzrost

zanieczyszczenia powietrza będzie uzależniony od postępu urbanizacji i rodzaju stosowanych paliw grzewczych.

- opis możliwości ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko w związku z realizacją planu ogólnego,

  Możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko należy upatrywać w nakłanianiu inwestorów przez władze gminy do restrykcyjnego stosowania się do ustaleń wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych oraz przepisów ochrony środowiska oraz obligatoryjne wprowadzanie kolejnych ustaleń proekologicznych do planów miejscowych stanowiących rozwinięcie ustaleń studium.
- opis alternatywnych rozwiązań,

  Przedstawiono możliwe alternatywy rozwiązań w ramach projektu planu ogólnego gminy Sokolniki.
- propozycja metod ewaluacji i oceny zmian w środowisku w trakcie działania planu ogólnego,

  W ramach realizacji planu ogólnego należy kontrolować jakość i stan środowiska naturalnego na terenie gminy Sokolniki. W związku z powyższym przedstawiono zbiór wskaźników jakie należy kontrolować w trakcie obowiązywania dokumentu planu ogólnego.

W planie ogólnym gminy Sokolniki zawarto rozwiązania zrównoważonego rozwoju przestrzennego gminy w perspektywie najbliższych kilku lat. Planowane zmiany na terenie gminy w zdecydowanej większości wpłyną na strukturę i funkcjonowanie gminy. Wystąpi szereg czynników, które w różnym stopniu: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótko-, średnio- i długoterminowym, stałym i chwilowym, pozytywnym i negatywnym oddziaływać będą na poszczególne elementy środowiska. Wpływ na zmiany zachodzące w środowisku będą miały inwestycje: rozbudowa zabudowy usługowej, produkcyjnej, magazynowej, składowej; zwiększona powierzchniowa eksploatacja surowców mineralnych; rozwój funkcji produkcyjnej, magazynowej, składowej, usługowej i terenów elektrowni słonecznych. Dotychczasowe zagospodarowanie rolnicze pozostanie zachowane co przyczyni się do zachowania trwałości procesów przyrodniczych oraz zachowaniu istniejących siedlisk zwierzęcych. Uwzględniono również czynniki rozwoju rolniczego i związane z nim zagrożenia dla środowiska naturalnego (m. in. budowa biogazowni). Inwestycje tego typu jak również inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii powinny zostać zrealizowane przy zastosowaniu wszelkich norm i obostrzeń zawartych w obowiązujących przepisach, tak, aby ich oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz na najbliższe sąsiedztwo było jak najmniejsze.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko zawiera niezbędne informacje dotyczące wpływu na środowisko w momencie realizacji założeń planu ogólnego na terenie gminy Sokolniki. Dokument ten winien być wykorzystywany w ramach realizacji dokumentów aktu prawa miejscowego na wyższym szczeblu dokładności jakim jest plan

miejscowy lub zintegrowany projekt inwestycyjny w celu minimalizowania negatywnych skutków wynikających z rozwoju gminy na środowisko przyrodnicze.